

ŠTEVILKA 59
21. september 2006

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

FOTO: ANITA OBČINE

U V O D N I K

Ta številka glasila je posvečena dogajanju ob 10. prazniku Občine Moravske Toplice. Dober ducat imenitnih prireditev! Čestitam organizatorjem, saj tudi način in nivo praznovanja kaže, da je lokalna skupnost že zdavnaj preživela otroške bolezni.

Praznovali so tudi gasilci – v Sebeborcih in Tešanovcih so proslavili visoka jubileja gasilskih društev, 110-letnico. Čestitamo! Tudi lovčema, ki so obeležili 60 let delovanja. In čebelarjem za 40 let ...

Ampak, jutri bo nov delovni dan, pojutrišnjem pa: lokalne volitve! Posvetili jim bomo posebno številko.

Na 19. strani objavljamo krajši odlomek iz zbornika o Josipu Benku. Knjiga z gradivom lanskoletnega simpozija v Tešanovcih je izšla prav v dneve letošnjega praznovanja občinskega praznika.

Ludvik Sočič, odgovorni urednik

Torta za 10. praznik občine in 10-letnico njenih »sinov in hčera«.

LOKALNE VOLITVE 2006

Spoštovani občani!

V nedeljo, 22. oktobra 2006, bomo šli na volišča.

Volili bomo:

- Župana Občine Moravske Toplice
- Člane Občinskega sveta Občine Moravske Toplice
- Člane svetov 14 krajevnih skupnosti v občini

Več o volitvah, načinu in rokih kandidiranja v svete krajevnih skupnosti ter pravila o predstavitev županskih kandidatov, kandidatov in kandidatnih list za Občinski svet objavljamo na 11. strani Lipnice.

Posebna predvolilna številka glasila s seznamami in predstavitvami kandidatov in kandidatnih list izide 7. oktobra 2006.

10. PRAZNIK OBČINE V SLIKI IN BESEDI

Občinski nagrajenci 2006 (od leve): Oskar Makari, predsednik Pevskega društva Selo (priznanje društvu), Ludvik Sočić (častni občan), Tibor Vörös (priznanje), župan Franc Cipot, Smiljana in Marko Nabergoj (nagrada). Podelitve se ni mogel udeležiti dobitnik priznanja Izidor Camplin.

Slavnostna seja Občinskega sveta s številnimi gosti je potekala v prostorih OŠ Fokovci. Ne po naključju, saj je bila v nadaljevanju programa predana namenu na novo zgrajeno učilnico za tehniko in tehnologijo.

FOTO: Arhiv OBČINE

FOTO: Eila PIVAR

Vaščani Čikečke vasi in gostje so se razveselili novega vodovoda.

Državna podsekretarka Bernarda Podlipnik, Franc Cipot in Martin Horvat so predali namenu novi most čez Lipnico pri Ivancih.

Kolesarski maraton Terme 3000 v počastitev občinskega praznika je privabil natanko 351 kolesarjev. Potili so se na treh različno dolgih progah po cestah občine.

Organizatorji z neutrudnim Francem Čarnijem na čelu so že desetič pripravili avto moto rally po občini s spretnostno vožnjo in testiranjem voznikov.

Turistična tržnica in poletne prireditve so prijetno poživile dogajanje v občinskem in turističnem središču. Jih bo drugo leto še več?

Hotel Livada Prestige v Moravskih Toplicah bo vsem blišču odprl vrata 26. septembra 2006.

10. PRAZNIK OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Svečana seja občinskega sveta **TURIZEM – PARADNI KONJ OBČINE**

Osrednji dogodek jubilejnega 10. praznika občine Moravske Toplice je bila svečana seja občinskega sveta. Občinska uprava se je odločila, da dogodek po nekaj letih ponovno pripravi zunaj občinskega središča. Zakaj ravno na osnovni šoli v Fokovcih? Razlogov je bilo več, najpomembnejši pa odprtje novih prostorov devetletke. Slavnostne seje, na kateri so že po tradiciji podelili tudi priznanja in nagrade občine ter razglasili častnega občana, so se ob občinskih svetnikih tudi letos udeležili številni gostje in župani sosednjih občin.

Župan Franc Cipot v slavnostnem nagovoru ni skrival zadovoljstva nad uspehi, ki jih je ta uspešna lokalna skupnost dosegla v dobrem desetletju. Svoje razmišljanje je sicer začel z neskromno mislijo, da *kdor vi-soko leta, ima lep razgled*. In prav v vlogi uspešnega daljnovidnega letalca vidi občino, ki jo uspešno vodi že tri mandate. Vendar ne more biti vse idealno in trobljenje v en rog ne more biti simfonija. Zato raje prise-ga na uglaseno pesem iz več rogov.

Občina in širša regija imata prihodnost v turizmu, je prepričan. Tega se moravsko-topliška občina zaveda vse od svojega nastanka, zato razvojno gradi svojo pot prav na tej najhitreje rastoči gospodarski dejavnosti. Spoznanje, da je Občina Moravske Toplice med vodilnimi turističnimi občinami v Sloveniji, je pogojeno z dobro strategijo in ogromnim investicijskim vložkom. Župan Cipot je postregel s podatkom, da je bilo v zadnjem obdobju v turizmu v tej

občini skupaj vloženih več kot 7 milijard tolarjev. Prav to je tudi eden od razlogov, zakaj je cena nepremičnin v nekaterih delih občine porasla tudi za desetkrat.

Po županovih zagotovilih občina ne zanemari niti komunalne infrastrukture na celotnem svojem območju, vodovoda, kanalizacije, cest in, nenazadnje, tudi javnih in drugih objektov, ob jasno zastavljeni viziji pa je vpeta tudi v projekte, ki vsebinsko ali geografsko presegajo občinske meje. Tudi zaradi uspešnega delovanja občinskih podjetij in ustanov, »sinov in hčera te občine«, Turistično informativnega centra, Vrtcev občine Moravske Toplice, Javnega komunalnega podjetja Čiste narave, Razvojne agencije Sinerģija ...

S prekmursko-romskim melosom so dogajanje na seji popestrili člani glasbene skupine Halgato band, občini in občanom pa so ob prazniku čestitali številni gostje.

Geza Grabar

PROGRAM PRIREDITEV

2. – 23. september 2006

2. september / Ivanci
Zelenjadarski dan

3. september / Čikečka vas
Prevzem vodovoda

6. september / Tešanovci
Predstavitve zbornika o Josipu Benku

7. september / Fokovci
**Svečana seja Občinskega sveta
Odprtje novih prostorov OŠ Fokovci**

8. september / Moravske Toplice
Golf turnir za pokal občine

9. september / Sebeborci
Avto moto rally

9. september / Bogojina
Prevzem kanalizacije in čistilne naprave

9. september / Ivanci
Prevzem mostu čer potok Lipnica

10. september / Moravske Toplice
**Kolesarski maraton Terme 3000
Osrednja prireditev**

16. september / Bogojina
Koncert New Swing Quarteta

23. september / Filovci
Odprtje Lončarske vasi

NAZIV ČASTNI OBČAN

LUDEVK SOČIČ, Norsinci

za dolgoletno delo v kulturi ter pri predstavitvi in promociji občine

Ludvik Sočič je bil prvi podžupan novoustanovljene Občine Moravske Toplice, dolgoletni predsednik krajevne skupnosti Norsinci, od začetka urednik občinskega glasila Lipnica in tako rekoč nepogrešljiv člen pri pripravi in izdaji slehernega pisnega gradiva, brošur ali knjig, ki izhajajo v okviru občine. Ves čas delovanja te občine se aktivno vključuje v dogajanja in s svojo izrazito sposobnostjo za preudarne premisleke pomaga pri sprejemanju pomembnih odločitev. Je razumnik, ki ga spoštujejo in cenijo ljudje ne samo v lokalnem okolju, temveč širše v regiji, saj je v preteklosti opravljal pomembne funkcije tako na družbenem kot gospodarskem področju.

Glede na navedeno si g. Ludvik Sočič zasluži visoko priznanje in naziv Častnega občana Občine Moravske Toplice.

NAGRADA OBČINE MORAVSKE TOPLICE

MARKO IN SMILJANA NABERGOJ iz Moravskih Toplic

za uspešno 10-letno delo veterinarskega inženiringa v M. Toplicah

Med tistimi, ki so prvi v širšem okolju začeli zasebno veterinarsko dejavnost, izstopa Veterinarski inženiring Nabergoj iz Moravskih Toplic. Uspešna pot razvoja dejavnosti, v kateri si enakopravno delita delo, obveznosti in vodenje visoko strokovna veterinarja, mož in žena, Marko in Smiljana, temelji na njunem izjemnem odnosu do živali, ki zanju niso le živa bitja, temveč bitja z občutki, ki jih je potrebno zaznati in upoštevati. Velika predanost poslanstvu, ki ga prinaša poklic veterinarja z občutkom za sleherno živo bitje, ju že vrsto let uvršča med najbolj popularne osebnosti v Pomurju.

Letos mineva deset let od začetka redne dejavnosti družbe Veterinarski inženiring Nabergoj Moravske Toplice d.o.o., ki zaposluje 12 visoko kvalificiranih ljudi.

PRIZNANJA OBČINE MORAVSKE TOPLICE

TIBOR VÖRÖŠ, Središče

za dolgoletno prizadevanje za kvalitetnejše življenje ljudi ob meji

Tibor Vöröš, predsednik Madžarske narodne samoupravne skupnosti (MNSS) Občine Moravske Toplice, je vesten in neutrujen zagovornik malega človeka ob meji, vedno pripravljen pomagati posameznikom, društvom, šolam, vrtcem v občini – vsem, ki so pomoči potrebni. Bori se za dobrobit in blaginjo ljudi v obmejnih krajih, za to, da življenje v teh krajih ne ugasne, da ga nadaljujejo tudi mlade generacije. Gospod Vöröš ima velike zasluge za kvalitetnejše življenje ljudi ob meji, zato meni-mo, da si občinsko priznanje več kot zasluži.

IZIDOR CAMPLIN, Bogojina

za prizadevno delo v družbenem življenju v Bogojini

Gospoda Izidorja Camplina predlagamo za priznanje Občine Moravske Toplice zaradi njegovih dolgoletnih aktivnosti na različnih področjih v Bogojini. Predseduje prostovoljnemu gasilskemu društvu in pripravljalnemu odboru Košičevih dnevnov kulture, sodeluje v kulturno-umetniškem društvu Jožef Košič in turističnem društvu. G. Izidor Camplin se je izkazal se je še z vodenjem vaškega odbora in delom v župnijskem pastoralnem svetu. S svojim delom je lahko vzor krajanom Bogojine in Občine Moravske Toplice.

PEVSKO DRUŠTVO SELO

za negovanje ljudske pesmi in ljudskega izročila

Pevsko društvo Selo je okronalo svoje štiriletno delovanje z izdajo prve zgoščenke in kasete prekmurskih ljudskih pesmi Na Gorickon je lipou. Samo lansko leto so zbrali skoraj trideset nastopov, nastopajo po krajih širom po domovini in tudi tujini – lani so v Budimpešti na srečanju manjšin predstavljali Slovenijo.

Poleg tega vsako leto pripravijo tudi tek-movanje v košnji trave, društvo pripravlja že tretje Lujpanje kukorce, ki že prerašča v širšo prireditev s poudarkom na ohranjanju ljudskega izročila in starih običajev ...

SLIKA NAŠE OBČINE POSTAJA JASNEJŠA

Podeželje postaja vrt prihodnosti in novih priložnosti. Pred več kot desetimi leti sem prebiral knjigo nemških avtorjev A. Gluck in H. Mager s takšnim naslovom. Celostno doživljanje okolja, ki ga nudi podeželje, je nit, ki se v različnih odtenkih prepleta čez vso knjigo. Veliko pa sem pozneje razmišljal o uvodu, v katerem avtorja razglabljata o tem, da podeželje potrebuje realne utopije ...

Koliko te vsebine-utopije nam je uspelo v naši lokalni skupnosti, ki spada v čisti podeželski prostor, tudi zares prenesti v naš vsakdan? O tem se sprašujem ob koncu tretjega županskega mandata in ob desetem občinskem prazniku.

Ob začetku delovanja je imela naša občina dobro izhodiščno pozicijo, saj smo z nekaterimi sodelavci iz prejšnje občine zelo dobro poznali naloge in možnosti občine že takrat, ko so se drugi morali tega učiti. To prednost smo dodobra izrabili in si ustvarili zelo dobro pozicijo pred štartno črto. In upam si zapisati, da smo velik del štartne prednosti zadržali, saj se danes dobro delo lokalne skupnosti ne meri več izključno v (kilo)metrih asfalta ali vodovoda. Čeprav je res, da imajo pri nas tudi ti metri iz leta v leto višje številke.

Če se zavedamo, da ima občina zelo raznoliko strukturo in lego naselij, kar v veliki meri kaže na njihove različne družbeno kulturne oblike, je razumljivo, da ni možno narediti enoznačne primerljivosti med naselji. Podeželskih naselij, kjer bi živeli samo ali pa v večini kmetje, pri nas sploh ni več, zato o nekem romantičnem prostoru nima smisla izgubljati besed. Vse bolj so to manjše urbane sredine z visoko razvito infrastrukturo, ki omogoča razvoj vse več različnih dejavnosti in privablja v naše kraje vse več ljudi od drugod, tudi iz tujine. Zaradi tega dobivajo družbeno-ekonomske značilnosti podeželja vedno večji pomen. Vrsta poklica, zaposlitev, dohodkovne možnosti, način bivanja, možnost preživljanja prostega časa so postala moderna merila družbenega razvrščanja, ki vodijo do vse večjih socialnih razlik tudi na vasi. S tem pa nastajajo na eni strani nove elitne skupine, centri ali ulice, in na drugi strani še vedno tradicionalna vasčka in sorodstvena soseska s svojimi ozko usmerjenimi odnosi.

Ves ta mozaik različnosti dela naš prostor bogat, pa hkrati tudi vse bolj zahteven, predvsem pri usmerjanju nadaljnjega razvoja. Verjetno je slehernemu razumljivo, da ob takšnih razlikah ni možno zadovoljiti vseh želja. Navkljub posameznim turbolenkam je let našega letala, če naj tudi sedaj ostanem pri primerjavi občine z letalom, kot sem storil že večkrat v preteklih letih, ostal visok, z vse lepšim razgledom.

Letos pa poleg občine praznujejo svoje 10-letno uspešno delo (recimo temu: letenje v isti skupini) tudi naš TIC (Turistično-informativni center), ki v raziskavah nevtralnih institucij dobiva vse višje ocene in je v kategoriji ticev v celotni državi dosegel največje število točk, kar zadeva odnos do strank in predvsem obseg informacij, ki jih nudi svojim obiskovalcem.

Podobna ugotovitev velja tudi za naš drugi zavod, Vrtec. Organiziran je na kar šestih lokacijah, kar zahteva veliko fleksibilnost zaposlenih. To pa je hkrati tudi priložnost, da zaradi manjših skupin delavke vrta svoje delo opravljajo kvalitetno in predvsem v zadovoljstvo najmlajših in njihovih staršev. Če nam bo uspelo v bližnji prihodnosti izgraditi nujno potrebne prostore v Moravskih Toplicah, kjer je največ otrok, bodo tovrstne ocene še ugodnejše.

V desetem letu delovanja je tudi komunalno podjetje Čista narava, ki si zasluži posebno pozornost in naklonjenost zaradi vse večjega deleža dohodka, ki ga ustvari na trgu, kar pomeni, da gre za sposobne ljudi, ki obvladajo svoje delo. Predvsem pa je neprecenljiva njihova vloga pri urejanju in vzdrževanju vse obsežnejše komunalne infrastrukture v občini.

Visoke obletnice začetka delovanja so letos imela nekatera prostovoljna gasilska društva (častitljivih 110 let so proslavila PGD Tešanovci, Prosenjakovci in Sebeborci, 80 let PGD Lončarovci), katerih člani si zaslužijo javno priznanje za svoje prostovoljno delo. Praznovali so lovci, čebelarji ... Prav tako letos poteka že 10 let od ustanovitve največjega društva v občini, Društva upokojencev Moravske Toplice, ki združuje več kot 700 članov iz vse občine, njegovo delovanje pa je možno opaziti na različnih področjih, zato vodstvu in članstvu zaželimo veliko ustvarjalnih moči in idej tudi v prihodnje, ko želijo še večjo skrb nameniti sosedski pomoči starejšim.

Naj ob tej priložnosti zapišem tudi to, da so se v zadnjem obdobju v skoraj vseh naseljih občine veselili kakšne nove pridobitve ali obnove dotrajanih javnih objektov, ki so v preteklosti kazili videz naselij. Omenjam samo največje: vodovod Čikečka vas, kanalizacija Bogojina, prenovitev ulic, ureditev javne razsvetljave in kolesarske steze v Moravskih Toplicah, vodovod in predvidena prenovitev ulice v Martjancih, razširitev centralne čistilne naprave Lukačevci, ki omogoča med drugim odprtje kar dveh novih hotelov v naši občini, most čez Lipnico v Ivancih, nadaljevanje urejanja in asfaltiranja krajevnih cest v Vučji Gomili, Suhem Vrh, Andrejcih, Fokovcih, Selu, Mlajtincih, Lukačevcih in Noršincih, pa ureditev vežic v Berkovcih, Krncih, Tešanovcih, Filovcih, ureditev vaško-gasilskih domov v Moravskih Toplicah, Tešanovcih, Krncih, Noršincih, Lončarovcih, komasacije v Vučji Gomili, Mlajtincih in Lukačevcih, Berkovcih, Motvarjevcih in, nena zadnje, dozidave prostorov osnovnih šol v Fokovcih in Bogojini.

Ne smemo pozabiti na izid zbornika o Josipu Benku in vse večje število kulturnih prireditev, ki jih prirejajo naša kulturna društva, pri čemer posebej izstopajo tešanovski in bogojinski folkloristi, selanski, bogojinski, filovski, vučjegomilanski, prosenjakovski in upokojenski pevci in pevke, pa martjansko in filovsko kulturno-turistično društvo. Sem sodi tudi vse bolj razvejana športna dejavnost. Kar dve ženski ekipi iz občine sta osvojili naslova državnih prvakinj: nogometašice iz Filovec in hokejistke iz Moravskih Toplic. Iz leta v leto so uspešni nogometaši Čarde, ki se z mlado domačo ekipo že vrsto let uvrščajo v vrh pomurske lige. Vse boljši so tudi dobro organizirani nogometaši Bogojine. Veliko entuziazma je potrebno priznati tudi selanskim in motvarjevim nogometašem, ki dolgo vrsto let nastopajo v ligaškem tekmovanju. So pa še druge dobre ekipe, kot so: moška ekipa hokejistov na travi iz Moravskih Toplic, pa KMN Suhi Vrh, strelci iz Sebeborca in Andrejca, ekipe v malem nogometu ... Vsi namreč animirajo veliko mladih in jim omogočajo, da ustvarjalno sproščajo mladostno energijo, zato si tako igralci kot vodstva vseh klubov zaslužijo priznanje za svoje delo. Ne smemo pa niti mimo masovnih športnih prireditev; te so v glavnem domena Občinske športne zveze, ki se vse bolj uspešno vključuje v športni utrip širšega okolja.

To je le del naše zgodbe z velikim številom dogodkov na kulturnem, športnem, turističnem in družabnem področju. Nekateri so že postali tradicionalni. V mislih imam Kosičeve dneve kulture, Olimpijski tek in kolesarski maraton, pa vsakoletno maskarado na prostem in številne dobro organizirane pohode, ljuhanje kukorce in spretnostno vožnjo oldtimerjev in paralegikov ... Namenoma navedam množične prireditve, tiste, ki se jih udeležijo veliko število ljudi.

Tudi letos smo izbrali tiste, ki si zaslužijo, da jim damo za sluzeno priznanje. Tako imamo v vrsti pomembnih ljudi z nazivom Častni občan novo ime, prof. Ludvik Sočič iz Noršinec, ki je Vam, bralcem Lipnice, med drugim poznan kot njen urednik, občinsko nagrado sta prejela veterinarja Marko in Smiljana Naberger iz Moravskih Toplic, priznanja pa najbolj znani zagovor-

Osrednja prireditev v Moravskih Toplicah DESETLETJE USPEHOV

Župan Franc Cipot, slavnostni govornik na osrednji prireditvi ob 10. prazniku Občine Moravske Toplice, ni skrival zadovoljstva nad uspehi, ki jih je občina dosegla v desetih letih. Ne samo na področju gospodarske infrastrukture, temveč tudi na številnih drugih področjih, ki jih ni mogoče meriti v dolžinskih ali prostorninskih merah. Smiselno je imeti vizijo, je dejal župan, in občina je izdelala vizijo v dokumentu Oaza zdravja s poudarkom na zdraviliškem turizmu. Letošnji praznik občine pa ni bil samo v znamenju njenega jubileja, temveč tudi 10-letnega jubileja občinskih podjetij, ustanov in združenj: Turistično-informativnega centra (TIC), Javnega komunalnega podjetja Čista narava, Vrtcev Moravske Toplice, društva upokojencev ter občinske športne in gasilske zveze.

Prizorišče osrednje slovesnosti jubilejnega praznika občine, okoličnega lovskega doma Lovske družine Moravci, je bilo izbrano simbolično. Na mestu, kjer je bila nekoč znamenita Šavlova žaga in so objekt že pred dvema desetletjema lovci preuredili v svoje zavetišče, naj bi namreč v bližnji prihodnosti zgradili športno-zabavišni center. To sta potrdila župan Franc Cipot in starešina LD Moravci Štefan Makoter, ko sta v okviru slovesnosti podpisala pismo o nameri: občina bo prevzela lokacijo za novo dejavnost in zgradila novi lovski dom v Brezju v Moravskih Toplicah.

Na osrednji prireditvi, ki so jo z množično udeležbo počastili tudi kolesarji rekreativnega kolesarskega maratona Terme 3000, ki so imeli tega dne prav pri lovskega doma cilj kolesarjenja na treh različnih progah, so v okviru akcije *Moja dežela – lepa in gostoljubna*, razglasili tudi najlepše urejeno naselje v občini za leto 2006: to sta hkrati postali kar dve naselji, ki tudi sicer živina in delata skupno – Mlajtinci-Lukačevci. Dvojezični osnovni šoli Prosenjakovci je pripadlo priznanje in nagrada za najlepše urejeno šolo v občini.

Društvo upokojencev je na prireditvi objavilo izide internega društvenega natečaja *Moj dom – lepo urejen*. Med 18 domačijami, ki so se prijavile, je bila za najlepšo razglašena domačija Ibolke Gorza iz Andrejec, sledita pa domačiji Ane Lovrenčec iz Kranjčeve ulice v Moravskih Toplicah in Jožeta Ivaniča iz Martjanec.

Na prireditvi je Valter Baldaš, član predsedstva Območnega združenja Veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota, izročil spominski ščit OŠ Bogojina za njen aktivni prispevek v osamosvojitveni vojni leta 1991.

Med nizom spremljevalnih prireditev velja omeniti tržnico v obliki stojnic s ponudbo izdelkov domače in umetnostne obrti ponudnikov iz naše občine, v okviru katere so se predstavila tudi kulturna, turistična, čebelarstva in druga društva z domačimi dobrotami, delavnice za otroke s čarodejem Binčem, nekatere športne aktivnosti in še bi lahko naštevali. Nekaj pesmi je na harmoniko zaigral tudi Aleksander Cifer iz Suhega Vrha. Za dobro razpoloženje je skrbela glasbena skupina Halgato band. (G. G.)

nik narodnostnih pravic pri nas Tibor Vöröš, dolgoletni aktivist na različnih področjih življenja v Bogojini Izidor Camplin in Pevsko društvo Selo. Vsem še enkrat iskrene čestitke!

Naj na koncu svojega prazničnega zapisa izrazim zadovoljstvo nad dobro organizacijo vseh prireditev v okviru občinskega praznika, za kar si posebno priznanje zasluži organizacijski odbor v sestavi Marjanca, Martina in Boris. Plod tega prizadevanja je med drugim tudi tradicionalni dan občine, ki naj bi v ga prihodnje vsako leto proslavljali na prizorišču letošnje osrednje prireditve.

Feri Cipot, župan

Tešanovci IZŠEL JE BENKOV ZBORNİK

V okviru praznovanja 10. občinskega praznika so člani uredniškega odbora Franc Cipot, Jože Vugrinec, Štefan Kuhar in Ludvik Sočič predstavili zbornik z gradivom lanskoletnega simpozija o tešanovskem rojaku, industrialcu Josipu Benku, nosilcu naziva Častni občan Občine Moravske Toplice, ki mu je bil posthumno dodeljen lani.

Zbornik prinaša na prvih 16 straneh županov nagovor in reportažo z lanskoletnega dogajanja v Tešanovcih (priložnostna razstava, simpozij, odkritje doprsnega kipa v spominskem parku), v nadaljevanju pa referate s simpozija, dopolnjene s fotografskim in dokumentarnim gradivom.

Tako kot na simpoziju se po biografski skici (Ludvik Sočič) zvrstijo poglavja o socialni podobi Tešanovec na prelomu 19. stoletja (Štefan Kuhar), o vlogi Josipa (Jožefa) Benka v delovanju in razvoju gasilske organizacije (Ernest Eöry in Franc Gomboc), lovske in sokolske organizacije (Geza Bačić) ter njegovem delovanju v vlogi inšpektorja Evangeličanske cerkve v Sloveniji v letih 1924–1941 (mag. Geza Erniša).

V nadaljevanju Franc Kuzmič analizira politične razmere med vojnama in aktivno vlogo Benka v njih, Jože Vugrinec predstavlja Benkov tednik Murska krajina, Metka Fujs kritično obdobje ob koncu vojne, ko je strelski vod – kot mnoge druge – pokončal tudi Josipa Benka in Jožefa Lipiča, Branko Zunec je skušal obnoviti in dopolniti mit in resničnost o Josipu Benku iz svoje knjige, dr. Janez Malacič, redni profesor Ekonomske fakultete v Ljubljani, pa se je lotil analize gospodarskih razmer in podjetniškega duha Benkovih (očeta Štefana in Josipa Benka) med vojnama.

Knjigo je tehnično uredil in opremil Franc Mesarič, grafično oblikoval Atelje za črko in sliko iz Murske Sobote, natisnila pa so boška tiskarna Eurotrade Print.

Donatorka Emilija Benko, Benkova snaha, žal ni dočkala izida knjige. Pokopali smo jo na dan predavitve. (L. S.)

Avto-moto rally ob občinskem prazniku

VSE ZA VARNOST V CESTNEM PROMETU

Tradicionalni avto-moto rally Vse za varnost v cestnem prometu Združenje šoferjev in avtomobilistov Murska Sobota ter Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije pripravita vsako leto ob občinskem prazniku Občine Moravske Toplice. Po tradiciji privablja številne voznike motornih koles in avtomobilov, letos je bilo vseh skupaj blizu 60. Tudi tokrat se je začel s spretnostno vožnjo v prometno-varnostnem centru Gaber na Norsinski cesti v Murski Soboti.

Poudarek tekmovanja, ki se je zatem nadaljevalo z vožnjo po prometnih predpisih po krajih moravskotopliške in puconске občine ter se zaključilo s testiranjem poznavanja prometnih predpisov in streljanjem z zračno puško v vaško-gasilskem domu v Sebeborcih, je bila varna vožnja v cestnem prometu. Brez poznavanja in upoštevanja cestnoprometnih predpisov o njej ne moremo govoriti, zato Franc Carni iz Sebeborca, prizadeti delavec v avtomobilizmu in pobudnik prireditve, desete po vrsti, pravi, da bi bilo priporočljivo, da bi se v rally vključilo čim več voznikov.

Vozniki osebnih avtomobilov in motornih koles s prikolicami in brez njih so tekmovali v dveh kategorijah – z mejno letnico izdelave 1975, paraplegiki pa so na tem tekmovanju imeli tudi odprto državno prvenstvo. Med vozniki avtomobilov, izdelanih pred letom 1975, med »veterani«, so bili iz naše občine najboljši: 2. Tomaž Džuban (Moravske Toplice), 7. Štefan Jančarič (Norsinci), 8. Jože Horvat (Bogojina) in 9. Geza Džuban (Moravske Toplice). Med motornimi kolesi s prikolico (veterani) je bil Štefan Ovsenjak (Mlajtinci) 2., Emil Brunec (Lukačevci) 4., Edo Berden (Andrejci) 5. in Simon Kojek (Tešanovci) 7., med motoristi brez prikolice (veterani) je bil Ludvik Hari (Lukačevci) 6.

V tekmovanju paraplegikov, bilo jih je kar 20, je sodeloval tudi Alojz Velner iz Vučje Gomile. (G. G.)

Bogojina

KANALIZACIJA S ČISTILNO NAPRAVO

Ne zgodi se ravno vsako leto za občinski praznik, da bi odpirali novo kanalizacijsko omrežje ali čistilno napravo. Bogojina se je postavila ob bok krajem v južnem, ravninskem delu občine, kjer je kakovost bivanja večja tudi zaradi te komunalne infrastrukture. Kraj ima kanalizacijsko omrežje za meteorne vode sicer že dve desetletji in pol, izgradnjo nove kategorije omrežja pa je več kot narekovala potreba časa in vedno večjega števila ljudi. Gradnja kanalizacije za komunalne odplake je v Bogojini potekala etapno. Zato je šele letos je napočil primeren trenutek za slovesnost.

Osrednji objekt okrog 240 milijonov tolarjev vredne pridobitve – blizu 50 milijonov so prispevali krajani, preostalo pa občina – je mehansko-biološka čistilna naprava z zmogljivostjo 950 populacijskih enot (PE), ki se nahaja južno od vasi, ob cesti Bogojina-Gančani, blizu 700 metrov od Lipnice, kamor se prečiščena voda zliva v zaprtem kanalu. V štirih etapah je bilo položeno kanalizacijsko omrežje, na katerega je doslej priključenih že okrog 150 gospodinjstev, z razširitvijo voda po Bogojinskih goricah in v kraju v južnem delu vasi – skupaj naj bi šlo za okrog 700 metrov in naj bi se zgodilo prihodnje leto – pa bo hitro razvijajoči se kraj še privlačnejši za nove investitorje.

Veliko zadovoljstvo ob prevzemu kanalizacije in čistilne naprave so izrazili: v imenu vasi Bogojine prof. Jože Vugrinec, župan občine Franc Cipot in domači farni župnik dr. Stanislav Zver, ki je novo pridobitev tudi blagoslovil.

Da je bil dogodek še bolj svečan, so s kulturnim programom poskrbeli učenci tamkajšnje devetletke ter raziskovalec ljudskega blaga na glasbenem področju Tomaž Rauch iz Čikečke vasi. (G. G.)

Ivanci

PO NEKAJ LETIH PONOVO MOST ČEZ LIPNICO

Mostovi povezujejo. V prvi vrsti ljudi. Na most čez Lipnico so krajani Ivanec dolgo čakali, vendar so ga v času letošnjega občinskega praznika tudi dočakali. Na lokalni cesti med Ivanci, ki se navezuje na regionalno cesto Bogojino-Tešanovci, je bil most čez Lipnico že od nekdaj. Leta 1938 so na mestu sedanjega zgradili betonski most, ki ga je nekdanja jugoslovanska vojska leta 1968 iz nerazumljivih razlogov minirala in zgradila lesen most. V desetletjih ga je zob časa toliko načel, da so ga morali iz varnostnih razlogov odstraniti, ljudem, predvsem krajanom Ivanec, pa so s tem otežili dostop do njiv, travnikov in drugih površin na levem bregu Lipnice.

Vseh obvoznih poti je po skoraj desetletju konec. 20 milijonov tolarjev vredni armiranobetonski objekt, ki ga je zgradilo podjetje SGP Pomgrad z dvema krajnima betonskima opornikoma in 12-metrskim razponom, širine 5 metrov, enostranskim pločnikom in nosilnostjo 30 ton, odpira nove perspektive.

Kot so na slovesnosti povedali predsednik vaškega odbora Ivanci Martin Horvat, državna podsekretarka v ministrstvu za okolje in prostor Bernarda Podlipnik in moravskotopliški župan Franc Cipot, bo z novo pridobitvijo promet na tej skoraj pozabljeni prometnici ponovno oživel. Ker bo cesta Bogojina-Gančani postala glavna prometna žila z južne strani občine na bodoči krak pomurske avtoceste, bo zlasti dobrodošla kot razbremenilna vzporednica za lokalni promet in potrebe turistov. Ko bo cesta dobila še asfaltno prevleko – to naj bi se zgodilo čez dve leti – bo postala veliko pomembnejša prometna žila, kot je to bila denimo pred 30 ali 40 leti.

Prireditve so s kulturnim programom popestrili domača mladi in kvartet ljudskih pevcev KUD Jožef Košič Bogojina, novi most je blagoslovil župnik bogojinske župnije dr. Stanislav Zver. (G. G.)

Čikečka vas

PRAZNIK CELE VASI

Bil je praznik cele vasi, saj se na obronkih Goričkega v bližini madžarske meje redko dogajajo velike stvari. Ljudje živijo svoj vsakdan: obdelujejo zemljo, odhajajo na delo, otroci v bližnjo šolo v Prosenjakovce. V nedeljo, 3. septembra, so se pred vaško-gasilskim domom v Čikečki vasi zbrali stari in mladi, da bi v okviru 10. občinskega praznika Občine Moravske Toplice predali namenu 4,5 km dolg in 43,5 milijonov vreden vaški vodovod, ki 28 gospodinjstev oskrbuje s pitno vodo iz prosenjakovskega izvira.

V vasi, ki bo 2008. leta praznovala 800. jubilej prve pisne omembe svojega imena, je 37 gospodinjstev in od teh dve tretjini že leto in pol mesečno prispevata po 10.000 SIT za vodovod, ki bo nedvomno izboljšal kvaliteto življenja ljudi, saj so jim v preteklih hudih sušnih obdobjih vodo dovažali v cisternah. Geza Škrilec, predsednik VO Čikečka vas, je v svojem pozdravnem govoru poudaril, da bodo vaščani zagotovili svoj delež v višini 5,6 milijonov SIT, preostalo pa krijejo iz občinskih sredstev.

Prisotne so še pozdravili Franc Cipot, župan Občine Moravske Toplice, Mária Pozsonc, poslanka državnega zbora, in Tibor Vöröš, predsednik MNSS občine M. Toplice. Slavje so z recitali, pesmimi in zvoki violine popestrili učenci DOŠ in pevke iz Prosenjakovcev ter domačin Tomaž Rauch. (-etp)

Fokovci

NOVI PROSTORI OSNOVNE ŠOLE

Z uradnim odprtjem novo zgrajenih prostorov – učilnice za tehniko in tehnologijo s spremljevalnimi prostori – se Osnovna šola Fokovci lahko pohvali s še boljšimi pogoji za delo za potrebe devetletke. Med poletnimi počitnicami je podjetje Dolinka Inženiring iz Beltince nad šolsko jedilnico opravila nadgradnjo in v skupni površini nekaj več kot 100 m² uredila prepotrebne prostore za kakovostno pedagoško delo. Skupna vrednost investicije znaša 35 milijonov tolarjev, od tega naj bi 60 % zagotovilo ministrstvo za šolstvo, ostalo pa Občina Moravske Toplice. Ta je sicer založila celotni znesek, vendar računa, da ministrstvo ne bo prelomilo dane obljube.

To je bil tudi razlog, da se je prireditve po slavnostni seji občinskega sveta ob letošnjem občinskem prazniku nadaljevala v telovadnici fokovske devetletke. Delavci in učenci na šoli so ga združili z 11. Dnevom odprtih vrat ter nanj poleg staršev povabili tudi člane občinskega sveta in druge goste, ki so pred tem prisostvovali slavnostni seji. Priložnostni kulturni del programa so pripravili učenci tamkajšnje šole, zadovoljstva nad novo pridobitvijo šole, ki se mimogrede ponaša tudi z nazivom Unesco šola, pa ni skrivala niti ravnateljica Suzana Deutsch. Dejala je, da se s skupnimi moči lahko marsikatero sanje tudi uresniči, in ta pridobitev je gotovo ena od dolgo načrtovanih in zelenih. Tudi župan Franc Cipot je izrazil zadovoljstvo ob tej pridobitvi za šolo ter dodal, da so tudi z njo na pravi poti v smeri uresničitve še boljših priložnosti in možnosti te šole. Ravnateljici je simbolično predal ključke novih prostorov.

Predstojnica Zavoda za šolstvo Republike Slovenije Irena Kumer pa je bila prepričana, da so za sleherno vzgojno-izobraževalno ustanovo sicer najpomembnejši učenci, zatem učitelji in šele potem materialni pogoji za delo, vendar so si vsi trije v tesni soodvisnosti.

Novi prostori nudijo učencem in učiteljem odlične pogoje za delo, to pa je tudi pridobitev ob občinskem prazniku, je dodala.

(G. G.)

27. REDNA SEJA

17. julij 2006

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 25. in 26. redne seje Občinskega sveta
2. Poročilo o realizaciji prihodkov in odhodkov proračuna Občine Moravske Toplice za obdobje januar-julij 2006
3. Pobuda za spremembo prostorske ureditve za potrebe izgradnje objektov za predelavo kmetijskih proizvodov v bio-plin v k.o. Mlajtinci
4. Predlog sklepa o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi na parc. št. 3003/2 in 3544 k. o. Moravci
5. Predlog za prenos nepremičnine parc. št. 3544 k.o. Moravci – kot povečanje namenskega premoženja na Javni sklad Občine Moravske Toplice za gospodarjenje z nepremičninami
6. Nakup zemljišč v k.o. Vučja Gomila in k.o. Moravci
7. Predlog za delno pokrivanje stroškov dela v. d. direktorice Art centra
8. Predlog za dodatne prevoze osnovnošolskih otrok v OŠ Bogojina
9. Predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja o:
 - a) imenovanju ravnatelja OŠ Bogojina
 - b) kandidatu za člana Okrajne volilne komisije Murska Sobota
10. Predlog sistemizacije Vrtcev Občine Moravske Toplice za šolsko leto 2006/2007
11. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori:
 - a) prošnja društva za družinsko svetovanje in terapijo, Svetovalnice Jozefine za sofinanciranje projekta svetovalnice Jozefine
 - b) poročilo Glasbene šole Murska Sobota o preizkusih glasbene nadarjenosti v OŠ Fokovci in DOŠ Prosenjakovci
12. Razprava o izhodiščih za načrt upravljanja Krajinskega parka Goričko ter pripravo programa prostorskega in trajnostnega razvoja Goričke krajine
13. Razno

28. REDNA SEJA

28. avgust 2006

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 27. redne seje Občinskega sveta
2. Predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje za imenovanje članov Občinske volilne komisije in posebne volilne komisije
3. Predlog Komisije za podelitev naziva častni občan, občinske nagrade in priznanj ter določitev višine nagrade
4. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori
5. Obravnava poročil za leto 2005:

a) JKP Čista narava Tešanovci	f) Vrtci Občine Moravske Toplice
b) Turistično-informativni center Mor. Toplice	g) RA Sinergija
c) OŠ Bogojina	h) Občinska športna zveza
d) OŠ Fokovci	i) Občinska gasilska zveza
e) DOŠ Prosenjakovci	j) PIŠK Murska Sobota
6. Razno
 - a) predlog programa ob 10. občinskem prazniku

PREDLOGI ZA OBČINSKA PRIZNANJA IN NAGRADO

Na javni razpis Občine Moravske Toplice za podelitev priznanj in nagrade za leto 2006 so predlagatelji poslali naslednje predloge:

Predlogi za priznanja: Izidor Camplin (predlagatelj: KUD Jožef Košič Bogojina), Štefan Kuhar (PGD Fokovci in PGD Moravci), Pevsko društvo Selo (Martin Makari), Tibor Vöröš (KTD Ady Endre Prosenjakovci in Vaški odbor Prosenjakovci).

Predloga za nagrado: Pripravljalni odbor Košičevih dni kulture (KUD Jožef

Košič Bogojina), Smiljana in Marko Nabergoj (župan Franc Cipot).

Predloga za naziv Častni občan: Štefan Kuhar (PGD Moravci), Ludvik Sočič (župan Franc Cipot).

Občinski svet je na predlog posebne komisija sprejel sklep, da občinska priznanja za leto 2006 prejmejo: Izidor Camplin, Tibor Vöröš in Pevsko društvo Selo (priznanje), Smiljana in Marko Nabergoj (nagrada) in Ludvik Sočič (naziv Častni občan).

POBUDA ZA IZGRADNJO BIOPLINSKE NAPRAVE

Občinski svet je sprejel pobudo investitorja Viktorja Časarja iz Mlajtinec, da na parcelah v bližini svoje kmetije s farmo bekono izgradi bioplinsko napravo za proizvodnjo električne in toplotne energije in jo posredoval Uradu za prostorski razvoj Ministrstva za okolje in prostor, da izvede postopek spremembe prostorske ureditve. Osnovno surovino predstavlja 15.000 kubičnih metrov gnojevke, ki je stranki produkt farme, ter približno 30.000 ton različnih silaž, predelati bo možno tudi vse vrste odpadnega travinja. Pomen investicije za lokalno okolje je dvojni: gospodarski (pridobljena električna in toplotna energija) in ekološki (predelana gnojevka ni agresivna in jo je možno odlagati tudi v bližini turističnih in stanovanjskih objektov).

ODKUP ZEMLJIŠČ

Nekateri lastniki parcel v k. o. Vučja Gomila, kjer poteka komasacija, v postopku ne želijo sodelovati, zato je naprodaj nekaj več 6 ha površin različnih kultur v skupni vrednosti približno 3,4 mio SIT, ki jih bo odkupila občina.

Z drugačnim motivom se občina dogovarja za odkup zemljišča ob nekdanji moravski žagi z Lovsko družino Moravci, ki je objekt (dom LD) in zemljišče pripravljena predati v zameno za novo izgrajeni dom na drugi lokaciji. Občina želi omenjeno lokacijo na robu naselja v prihodnje izkoristiti za izgradnjo športno-zabavišnega središča.

IVAN KRAMPERŠEK – NOVI RAVNATELJ OŠ BOGOJINA

Na razpis za ravnatelja OŠ Bogojina so se prijavili štirje kandidati, ki so izpolnjevali pogoje iz razpisa. Občinski svet je podprl kandidatki iz pokrajine, profesorici Suzano Panker in Bernardo Roudi.

Svet OŠ Bogojina, v katerem občino kot ustanovitelja zastopa svetnik Jožef Kulčar, je v nadaljnjem postopku za ravnatelja imenoval Ivana Kramperška iz Mozirja, ki ga je močno podprl učiteljski zbor v Bogojini.

ODDELKA GLASBENE ŠOLE ZA ZDAJ NE BO

Na željo Občine Moravske Toplice je Glasbena šola Murska Sobota sredi junija v OŠ Fokovci in DOŠ Prosenjakovci opravila preizkus glasbene nadarjenosti otrok. Ugotovili so, da je zanimanje za vpis v glasbeno šolo na obeh šolah premajhno, zato GŠ MS svojega dislociranega oddelka na vzhodnem Goričkem ne bo odprla v tem šolskem letu.

Košičevi dnevi XVIII

PRESEGLI POLNOLETNOST

Košičevi dnevi, ciklus prireditev v prvi vrsti s kulturno noto, so tudi v svoji XVIII. izdaji potrdili, da so tako po vsebini, pestrosti, sporočilni vrednosti kakor tudi po obiskanosti že zdavnaj presegli polnoletnost. Po letih naj bi ga sicer letos, vendar so se že po nekaj letih izjemno trdno vrasli v srca domačinov iz krajev, v katerih potekajo, lepo pa jih sprejemajo tudi obiskovalci iz bližnje in daljnje okolice. Zato zanje lahko upravičeno zapišemo, da so edini s tako obsežnim dogajanjem v vsem pomurskem prostoru.

Pozno avgustovsko dogajanje, ki je že po tradiciji končalo šele sredi septembra, je tudi letos postreglo z nizom omembe vrednih dogodkov. Začeli in končali so se z glasbenima prireditvama: z uvodnim koncertom domačih pevcev v Filovcih, sklenil jih bo nastop svetovno uveljavljenega New Swing Quarteta v bogojanski župnijski cerkvi. V okviru prireditev letošnjih dnevov, posvečenih zobozdravniku dr. Francu Klaru, rojenemu pred 110 leti na Ivancih, velja omeniti še odprtje razstave likovnih del amaterskih slikarjev LIKOS, izjemno dobro obiskano Hubertovo mašo pri bogojinskem lovskem domu. Proščenje v Gaju pri kapeli Kraljice družine v filovskih goricah je bilo v znamenju posvetitve mladike stare mariborske trte škofu-rojaku dr. Jožefu Smeju, Ivanci pa so prvo soboto v septembru bili tudi letos v znamenju izjemno dobro pripravljenega 3. Zelenjadarskega dne. Dobro je bil obiskan tudi vinogradniški večer, z več kot sto udeleženci pa tudi rekreativni pohod Po poteh kulturne dediščine. Dolgo pričakovani otvoritvi mostu na Lipnici pri Ivancih je sledil še folklorni večer z nastopom kar šestih skupin iz Slovenije, Hrvaške in Madžarske.

Geza Grabar

Pohod Po poteh kulturne dediščine je letos potekal po nižinskem delu krajevne skupnosti Bogojina in mimo Filovskih goric, končal pa se je pri lovskem domu LD Bogojina.

Zbornik Košičevi dnevi XVIII

KOŠIČEVI DNEVI SO LETOS POSVEČENI DR. FRANCU KLARU

Pestro dogajanje Košičevih dnevov že vrsto let spremlja izid dragocene publikacije – zbornika, ki ga je tudi tokrat z veliko skrbnostjo pripravil in uredil prof. Jože Vugrinec. Zbornik nas seznaja, da so 18. Košičevi dnevi posvečeni dr. Francu Klaru (1896–1967), rojaku iz Ivanec ob 110. obletnici rojstva. Kdo je Franc Klar?

V zborniku beremo, da se je Klar rodil kmečkim staršem v Ivancih. Osnovno šolo je obiskoval v Bogojini in končal štiri razrede meščanske šole v Lendavi. Po dodatnih izpitih je šolanje nadaljeval na monoštrski gimnaziji in tam maturiral leta 1917. Naslednje leto se je vpisal na bogoslovje v Sombotelu, a je zaradi zdravstvenih težav prekinil študij. V šolskem letu 1920/21 se je vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani, študij je končal na zagrebški medicinski fakulteti. Leta 1927 je v Lendavi začel opravljati splošno in zobozdravstveno prakso, v začetku 30. let je bil imenovan za banovinskega zdravnika in leta 1935 izvoljen za narodnega poslanca lendavskega okraja. Med drugo svetovno vojno zdravstvenega dela ni mogel opravljati, saj ni bil član madžarske zdravstvene zbornice; januarja 1945 so ga Madžari mobilizirali kot vojaškega zdravnika za pregled nabornikov. Po vojni je opravljal dolžnosti sanitetnega referenta, a je julija 1945 pristal v preiskovalnem priporu in bil obsojen na šest let prisilnega dela. Skupaj z drugimi političnimi obsojenci je bil oproščen kazni in se leta 1946 ponovno posvetil zdravniškemu delu; leta 1948 je prevzel in vzorno preuredil ter opremil obratno ambulanto tovarne Litostroj v Ljubljani. Umrli je v Ljubljani leta 1967, pokopan je na turniškem pokopališču. Biografski zapis v zborniku je delo Klarovega sina Gvida. Več zapisov o dr. Klaru (uvodna predstavitev, Klar kot študent teologije, rodovnik Klarovih) je pripravil mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej.

Zbornik prinaša še vrsto zgodovinskih, etnografskih, spominskih in priložnostnih zapisov avtorjev Lojzeta Kozarja ml., Branka Kermana, Franca Kuzmiča, Jožefa Gutmana, Jožeta Fticarja, Janka Klebencetla, Jožeta Vugrinca in drugih piscev. Bogat je literarni del zbornika s prispevki učencev OŠ Bogojina in drugih avtorjev.

Ludvik Sočič

Društvo vinogradnikov in sadjarjev Filovci

OCENJEVANJE VINA LETNIKA 2005

Zbornik Košičevi dnevi XVIII objavlja rezultate tradicionalnega ocenjevanja vin letnika 2005, ki je potekalo marca 2006 v Strehovcih v organizaciji Društva vinogradnikov in sadjarjev Filovci. Pridelovalci so predložili 66 vzorcev, 8 vzorcev iz Bogojine so ocenjevali v okviru Košičevih dnevov. Komisijo je vodil mag. Anton Vodovnik, člani: Nada Bunderla Rus, Ernest Novak, Cvetka Sakelšek in Barbika Žunič.

Najvišje ocene so prejeli zvrst: Martin Horvat, Ivanci (18,27), laški rizling: Ivan

Malačič, Filovci (18,40), chardonnay: Josip Švenda, M. Sobota, Olga Malačič in Martin Berden, oba Filovci (18,30), beli pinot: družina Vogrincič, Filovci (18,17), sivi pinot: Jože Gutman st., Filovci (18,27), kerner: Jože Poredoš, Filovci (18,20), renki rizling: Jože Kulčar, Filovci (18,37), sauvignon: Ivan Malačič, Filovci (18,33), rumeni muškat: družina Horvat-Berden, Filovci (18,10), muškat otonel: Ivan Horvat, Filovci (18,37), modra frankinja: Zinka-Marjan Lenarčič, Fi-

lovci (17,17) in laški rizling: Alojz Berden, Filovci (18,63). Povprečna ocena: 17,99 točke.

Ocenjevanje v okviru Košičevih dnevov: traminec: Jože Puhan (18,20), sivi pinot: Jože Puhan (18,17), kerner: Izidor Camplin (18,17), sauvignon: Štefan Puhan (18,10), beli pinot: Izidor Camplin (18,00), zvrst: Izidor Camplin (17,47), kerner: Jože Puhan (17,47), renki rizling: Drago Ivanič (17,13). Povprečna ocena: 17,84 točke. (Is)

Naravni park Terme 3000

LIVADA PRESTIGE JE NARED

Gradnja novega hotela Livada Prestige s petimi zvezdicami v zdraviliškem kompleksu Naravnega parka Terme 3000 v Moravskih Toplicah je tako rekoč zaključena. Objekt s 115 nadstandardnimi sobami, storitvami za najzahtevnejše goste in vrhunsko kulinarično ponudbo je tik pred uradno otvoritvijo. Zgodila se bo v torek, 26. septembra, ob 15. uri.

Odgovorni v družbi Terme 3000 pravijo, da se bo s to pridobitvijo, vredno kar 4,5 milijarde tolarjev, zaokrožila njihova turistična ponudba. Terme 3000, ki so del Panonskih term in pripadajo Poslovni skupini Sava, bodo edine terme na svetu, ki bodo ponujale nastanitev v hotelu najvišje kategorije s termalno vodo kar v hotelskih sobah.

Skupna površina hotela s kletjo, tremi etažami in mansardo znaša 12.600 kvadratnih metrov, v nadstandardnih in s stilnim pohištvom opremljenih dvoposteljnih sobah in prostornejših suitah z LCD televizorji in priključki za internet, bo 268 ležišč. Kot že rečeno, bo vsaka soba imela v kopalnici poleg navadne vode tudi zdravilno termalno vodo, kopalnice pa so zgrajene tako, da bodo gostom omogočale uživanje v masažnih kadeh zunaj, ob balkonih sob.

Hotel Livada Prestige je za hoteloma Termal in Ajda tretji hotel v zdraviliškem kompleksu in ima šest bazenov, dva notranja in štiri zunanje. Zunanji in notranji sprostitevni bazen sta opremljena s številnimi vodnimi atrakcijami ter zidno hidrozačno masažo in zračno masažo s sedali.

V hotelu Livada bo predvidoma dobilo zaposlitev 110 ljudi, največ strokovnih kadrov z gostinsko in turistično izobrazbo.

Več o novem hotelu po njegovem uradnem odprtju.

Geza Grabar

Moravske Toplice

PESTRO DOGAJANJE V OKVIRU POLETJA

Turistično-informativni center (TIC) Moravske Toplice je skupaj z Naravnim parkom Terme 3000 popestril letošnje poletne dni z organizacijo prireditev v okviru *Poletja v Moravskih Toplicah*. Tržnica ročne obrti in turistična tržnica, nastopi folklornih skupin in ljudskih godcev ter plesna glasba so skupaj s športno in otroško animacijo poskrbele za prijetne petkove in sobotne večere. Celotno dogajanje sta popestrila še turistični vlak in vožnja s kočijo.

Na turistični tržnici so lahko obiskovalci vsak petek in soboto zvečer kupili uporabne in okrasne izdelke iz železa, lesa, gline, ličja, pa tudi med, sadje, medicinske izdelke, zelišča, marmelade ter druge dobrote. Na tržnici ročne obrti smo lahko občudovali izdelke iz slame, umetniške izdelke iz gline ter različna ročna dela, pa tudi slikarja pri slikanju. Prodajalci so bili iz celotnega Pomurja in sosednje Madžarske.

Na petkovih večerih se je pod sloganom *Kak je negda fajn bilou* predstavilo okrog 20 folklornih skupin, ljudskih godcev in pevcev iz Pomurja in Porabja.

Med obiskovalci so bili tako turisti kot domačini iz širše okolice. Odzivi obiskovalcev so bili zelo pozitivni, za vse, ki so sodelovali pri pripravi tega, pa naj bo to vzpodbuda za naslednje še bolj ambiciozno zastavljeno *Poletje v Moravskih Toplicah*.

Na prireditve smo vabili s posebnim letakom, v katerem smo opozorili še na druga doživetja, ogleda in znamenitosti v občini in okolici, ter z aktualnimi objavami na spletni strani www.moravske-toplice.com ter v drugih medijih.

Martina Vink Kranjec

Terme sončni park Vivat

NOVI TURISTIČNO-ZDRAVILIŠKI KOMPLEKS

Kar 16 milijonov evrov (3.840 milijade tolarjev) vreden investicijski cikel, ki so ga od lanskega leta izvajali v novonastalem turistično-zdraviliškem kompleksu Terme sončni park Vivat v Moravskih Toplicah, in je bil formalno zaključen sredi letošnje poletne turistične sezone. Zajeten projekt, s katerim je kraj dobil še drugo izrazito turistično-zdraviliško destinacijo, se je začel z nakupom hotela Vivat družbe Turizem-Meteor d.o.o., katere glavna lastnika sta pomurska podjetnika Stanko Lovrenčec in Metod Grah.

V hotelu, ki je bil pred leti zgrajen z namenom varovanih stanovanj za starejše, sta prva uvidela možnost in tudi pogum za izvajanje komercialne turistične dejavnosti in se ambiciozno lotila niza investicij: prenove hotela, zgraditve hotelske restavracije, apartmajskega naselja, notranjega in zunanjega bazenskega kompleksa z lastno termalno vrtino in wellness centra, katerih skupna vrednost je bila skoraj 4 milijarde tolarjev. Vsega 200 milijonov tolarjev je bilo nepovratnih evropskih sredstev, tretjina je bila lastnih sredstev, ostalo so posojila v obliki leasinga.

Geza Šanca, pomočnik direktorja družbe Počitek-Užitek d.o.o., ki je v Termah Vivat nosilec dejavnosti, pravi, da uradne slovesnosti ob odprtju novih pridobitev niso imeli, saj so jih predajali namenu ob dokončanju. Že pred novim letom je bila hotelskim in drugim gostom na voljo nova hotelska restavracija, od aprila pa tudi bivanje v 119 apartmajih novega apartmajskega naselja; pred poletjem so obiskovalcem ponudili še bogat wellness center z različnimi masažami, od avgusta pa je kopalcem na voljo kar 2.000 m² vodnih površin v treh zunanjih bazenih (olimpijski, otroški ter izplavalni) ter dveh notranjih bazenih. Vsi objekti in vse storitve so na voljo tako hotelskim gostom kakor tudi zunanjim obiskovalcem.

V družbi so zadovoljni s trenutno zasedenostjo nastanitvenih zmogljivosti, saj je ta že na začetku več kot 60-odstotna, prav tako s prvimi odzivi koristnikov. Kolektiv, kjer je trenutno zaposlenih že 52 ljudi (lani 17), do konca leta naj bi dodatno zaposlili še 10 ljudi, je pred velikimi izzivi zlasti na področju trženja. Zdaj imajo za vse svoje storitve promocijske cene, dolgoročno pa se bo cena oblikovala na podlagi pestrosti in kakovosti storitev oziroma ponudbe.

Dvoje ciljev je pred njimi: postati pomemben ponudnik turističnih storitev v tem delu Evrope ter čim prej pridobiti status zdravilišča.

Geza Grabar

Poletje v Moravskih Toplicah: skupni nastop plesalcev Tešanovec in Števanovec iz Porabja.

FOTO: Arhiv TIC

Ivanci

TRETJI ZELENJADARSKI DAN

Z odlično promocijsko prireditvijo zelenjadarstva, dejavnosti, ki ima v razdrobljenem pomurskem kmetijstvu nedvomno prihodnost in je ena od konkretnih rešitev tudi za dopolnilno dejavnost na kmetijah, so na Ivancih ponovno potrdili, kako daleč so z zelenjadarstvom. Na prehodu tisočletja so namreč prav v tem kraju z državnimi sredstvi na nekaj več kot 70 hektarjih zgradili primarne vode prvega namakalnega sistema v Pomurju. Ta kljub manj kot četrtinskemu izkoriščanju že nekaj let daje rezultate. Z namenom, da bi zelenjadarstvo predstavili širši javnosti, po drugi strani pa da bi dali možnost predstavitve tistim, ki so uspeli zgolj po lastni iznajdljivosti in trmi, so ivanski zelenjadarji pri vaško-gasilskem domu v okviru XVIII. Košičevih dnevov kulture in 10. praznika Občine Moravske Toplice pripravili že tretjo tovrstno prireditev.

Tudi letos so jo začeli z mašo, ki jo je daroval župnik matične župnije Bogojina dr. Stanislav Zver, in nadaljevali s kulturnim programom. V njem so nastopili Vinogradniški kvartet Turnišče, mladi harmonikar, domačin Branko Klar in Folklor na skupina KUD Jožef Košič iz Bogojine. V nagovorih so član pripravljalnega odbora Košičevih dnevov Franc Horvat, podžupan Geza Džuban in župan Franc Cipot poudarili pomen zelenjadarstva kot dopolnilne dejavnosti v kmetijstvu. Tudi v naši

dižnika, krompirja, solat, pora, kumaric, čebule, zelja, do jajčevca in lubenic ter še česa – in pokušnjo iz njih pripravljenih kulinarčnih dobrot je rojankinja Anica Fujs z ZZV Murska Sobota v strokovnem predavanju govorila o dejavnih tveganja pri kroničnih nenalezljivih boleznih. Podatek, da so vzrok polovice smrtnosti v Pomurju bolezni srca in ožilja, je zaskrbljujoč, saj je prav nezdrava prehrana največji dejavnik tveganja.

Geza Grabar

SLOVENSKEMU EVRU V BRUSLJU NAZDRAVILI TUDI S PUHANOVIM VINOM

Redkim prekmurskim vinogradnikom je dana možnost, da se predstavijo v Bruslju. Med predstavniki 14 vinorodnih okolisev treh slovenskih vinorodnih dežel je imel to čast Franc Puhan iz Bogojine, lastnik vinotoča Vinarium.

Po zasedanju finančnih ministrov držav EU, ki so potrdili, da naša država izpolnjuje pogoje za uvedbo evra, so elitni slovenski vinogradniki na promocijski predstavitvi svojo ponudbo v obliki pokušnje ponudili vsem obiskovalcem pred palačo Sveta Evrope, zatem pa še vabljencem v Slovenski hiši.

Vsak vinogradnik je lahko pripeljal 420 buteljk, Puhan, ki se z odličnimi vinogradniškimi legami na Trnavskem bregu razvija v vse bolj prepoznavnega prekmurskega vinogradnika, je gostom ponujal traminec 2004 in modri pinot 2003, trofejni sortni vini. Traminec je postal prvak sorte na ocenjevanju leta 2005, modri pinot pa je leta 2004 osvojil šampionski naslov na mednarodnem ocenjevanju v okviru Krajinskega parka Goričko. Podjetni Franc Puhan je ponudil tudi prekmursko gibanico in perece. (G. G.)

Številni obiskovalci so se lahko na Ivancih iz prve roke prepričali, da je mogoče tudi zelenjavo pripraviti na sto in en način.

občini so kmetijske površine zelo razdrobljene, zato so potrebne rešitve za dostojni dohodek mimo konvencionalnega kmetijstva. Govorniki so ponovili že znano dejstvo, da v evropskih tržnih razmerah pridelava koruze in pšenice ni bodočnost majhnih kmetij, zato se kaže na Ivancih še bolj pogumno lotiti zelenjadarstva.

Doslej bi namreč v integrirano pridelavo zelenjave usmerjene kmetije lahko prešteli na prste dveh rok; skupaj pa za potrebe zelenjadarstva in kmetijstva namakajo okrog 17 hektarjev površin.

Župan Franc Cipot je dodal, da se ljudje vračajo nazaj k naravi, zato vse bolj posegajo tudi po zelenjavi in zdravi hrani. »V občini stavimo na razvoj gospodarstva oziroma turizma in v navezavi s to hitro rastočo gospodarsko panogo tudi na kmetijstvo. Lepo obdelana krajina privlači vedno več ljudi, turistov.«

Pred ogledom razstavljenih pridelkov zelenjave z ivanskih polj – od paprike, para-

Predsednik Državnega zbora republike Slovenije France Cukjati je v skladu s pooblastili razpisal volitve v organe lokalnih skupnosti (župani, občinski sveti) za 22. oktober 2006. Volilni postopki so začeli teči v avgustu, za nas pa sta bistvena predvsem dva roka: 27. september 2006 – rok za vložitev kandidatur in 7. oktober 2006 – rok, do katerega mora biti objavljen potrjen seznam županskih kandidatov, strankarskih in neodvisnih list za člane občinskega sveta (voli se 13 svetnikov) ter seznam kandidatov za dve svetniški mesti iz vrst madžarske narodnosti.

Danes objavljamo Pravila za predstavitev kandidatov in kandidatnih list za občinske volitve (pravila so od začetka septembra objavljena na internetnem naslovu občine in na oglasni deski Občine Moravske Toplice). Posebna predvolilna številka s seznamami kandidatov in kandidatnih list ter njihovimi predstavitvami bo izšla 7. oktobra 2006. Hkrati bodo 22. oktobra 2006 potekale volitve v svete krajevnih skupnosti. Objavljamo informacije o načinu in rokih kandidiranja.

VOLITVE SVETOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Dne 21. avgusta 2006 je župan Občine Moravske Toplice razpisal redne volitve članov svetov krajevnih skupnosti na območju občine Moravske Toplice.

Redne volitve se bodo opravile v svete krajevnih skupnosti:

Andrejci	Motvarjevci	Bogojina	Noršinci
Filovci	Prosenjakovci	Ivanovci	Ratkovci
Krnci	Sebeborci	Martjanci	Selo-Fokovci
Moravske Toplice	Tešanovci		

Volitve bodo v nedeljo, dne 22. oktobra 2006.

Določanje kandidatov za svete krajevnih skupnosti je v skladu z zakonom možno na dva načina:

a/ DOLOČANJE KANDIDATOV POLITIČNIH STRANK

Politična stranka določi kandidate za člane sveta krajevnih skupnosti po postopku, določenem z njenimi pravili ter v skladu z določili Zakona o lokalnih volitvah.

Ob vložitvi kandidature pri občinski volilni komisiji mora politična stranka kandidaturi priložiti tudi pisno soglasje vsakega kandidata, da sprejema kandidaturu, pravila politične stranke o določanju kandidatov in zapisnik o postopku določitve kandidatov. V postopku določanja kandidatov je potrebno imenovati predstavnika kandidature, ki ne sme biti kandidat.

b/ DOLOČANJE KANDIDATOV S PODPISOVANJEM

Kandidate za člane sveta krajevnih skupnosti lahko določi s podpisovanjem skupina najmanj 10 volilcev. Podpisi se dajejo na seznamu, ki vsebuje osebne podatke podpisnikov: ime in priimek, rojstni datum in naslov stalnega bivališča.

Seznam je potrebno pred vložitvijo kandidature predati pristojnemu krajevniemu uradu, da overi podatke v seznamu. Tako overjen seznam se priloži kandidaturi. Kandidatura mora imeti predstavnika, ki ne sme biti kandidat.

Če je predlagatelj kandidature skupina volilcev, se kot ime predlagatelja navede ime in priimek enega izmed teh volilcev – podpisnikov, z dodatkom »in skupina volilcev«.

V skladu z določili zakona lahko vsaka skupina volilcev določi največ toliko kandidatov, kolikor članov sveta se voli v volilni enoti. Pri predlogu kandidatur je potrebno upoštevati »ženske kvote«.

ROK ZA VLOŽITEV KANDIDATUR IN VSEBINA

Vse kandidature se predložijo Občinski volilni komisiji **najpozneje 27. 09. 2006 do 19. ure.**

Pri tem je treba upoštevati posebnost volilnega postopka, po katerem morajo biti vse vloge, ki so vezane na roke, vložene neposredno pri pristojnem organu, in da roki tečejo ne glede na dela proste dneve ali praznike.

Čeprav je pri posameznih oblikah kandidiranja že navedena vsebina kandidature, še posebej opozarjamo na nekatere podatke, ki jih mora vsebovati kandidatura: ime krajevnih skupnosti, oznako volilne enote, podatke o predlagatelju, osebne podatke kandidatov (ime in priimek, datum rojstva, poklic in delo, ki ga opravlja ter naslov stalnega prebivališča).

Predlagatelj mora določiti tudi predstavnika kandidature, ki ne sme biti kandidat, ter v kandidaturi navesti njegovo ime in priimek ter naslov stalnega prebivališča. Predstavnika kandidature lahko pet dni pred dnem glasovanja občinski volilni komisiji sporoči imena zaupnikov kandidatov, ki spremljajo delo na voliščih.

S predstavnikom kontaktira komisija v postopku preizkusa kandidatur in mu tudi vroči odločbo o potrditvi oziroma zavrnitvi kandidature.

PRAVILA

za predstavitev kandidatov in kandidatnih list za občinske volitve 2006 v Lipnici, glasilu Občine Moravske Toplice

V skladu z določili 14. in 15. člena Odloka o izdajanju javnega glasila Občine Moravske Toplice, 5. člena Zakona o volilni kampanji in Zakona o medijih objavljamo pravila za volilno kampanjo v občinskem glasilu Lipnica.

Predstavitev programov kandidatov/kandidatk in političnih strank oziroma kandidatnih list za organe Občine Moravske Toplice (brez krajevnih skupnosti) bo objavljena v dvobarvnem tisku (črna, zelena barva) v predvolilni številki Lipnice, ki izide predvidoma 7. oktobra 2006.

Za predstavitev programov je kandidatom in strankam/listam brez plačila na razpolago prostor v naslednjem obsegu:

Kandidati za župana: 1 (ena) časopisna stran, vključno z madžarskim prevodom besedila,

Kandidatne liste za občinski svet: 0,5 (polovica) časopisne strani, Kandidati volilne enote, kjer se volita svetnika madžarske narodnosti: po 0,5 (polovica) časopisne strani.

Casopisna stran obsega 6.400 znakov (šteto s presledki), polovica časopisne strani obsega 3.200 znakov (šteto s presledki), vključno z morebitnim ilustrativnim gradivom (logotip, portret ali druga fotografija, geslo itd.).

Kandidat ali kandidatna lista lahko zakupi dodatni oglasni prostor (pol strani ali celotno stran) in ga plača po ceni dejanskih stroškov grafične priprave (vključno s honorarjem urednika), tiska in poštne v višini 18.000 SIT (z DDV) za pol strani in 36.000 SIT z DDV za celotno stran. Pooblaščen zastopnik kandidata, stranke ali kandidatne liste pred predajo gradiva v tajništvo občine podpiše naročilnico za zakup dodatnega prostora za predstavitev programa.

Predstavitveni program kandidata oziroma stranke/liste sprejema tajnica ga. Marjanca Granfol do srede, 27. septembra 2006, do 12. ure. Do tega časa lahko gradivo pošljete tudi po elektronski pošti na naslov občine (obcina@moravske-toplice.si).

Kriterij za zaporedno razvrstitev kandidatov oz. kandidatnih list je abecedni red (črke priimka kandidata oziroma uradnega imena stranke/liste).

Pričakujemo, da predlagatelj predloži osnutek oblikovanja (razpored besedila in ilustrativnega gradiva, izbrana tipografija); če le-ta ni priložen, predloženo besedilo oblikujemo v tipografiji Lipnice (Clearface).

Uredništvo ne lektorira predstavitev programov.

Sprejeto na seji uredniškega odbora 9. avgusta 2006.

Ludvik Sočič, odgovorni urednik

Vsaki kandidaturi je tudi potrebno priložiti pisna soglasja kandidatov. Soglasje kandidata je nepreklicno.

Pri obeh oblikah kandidiranja morajo biti priloženi seznam oseb, ki so določile kandidaturu. Kadar gre za kandidiranje s podpisovanjem, mora seznam overiti organ, ki vodi evidenco volilne pravice na upravni enoti (krajevni urad).

OBRAZCI ZA IZVEDBO KANDIDATUR

Občinska volilna komisija oziroma Občinska uprava, ki opravlja strokovno tehnična dela za občinsko volilno komisijo, je pripravila nekatere obrazce, potrebne za postopke kandidatur. Obrazci so objavljeni na spletni strani www.moravske-toplice.si.

Podrobnejše informacije oziroma pojasnila v zvezi s postopki za izvedbo volitev lahko dobite osebno na Občinski upravi Občine Moravske Toplice pri ga. Nadi Lutarič, tajnici Občinske volilne komisije.

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA MORAVSKE TOPLICE

KOMMENTÁR HELYETT

Kedves Olvasóm, számomra az őszi a legszebb, nosztalgiait keltő évszak, főleg ha Gorickra gondolok, ahol a domoldali erdők még zöldelő lombjaiban megkapaszkodó könnyű szél maga előtt tereli a vargánya, nyúlgomba illatát. Eszembe jutnak az iskolakezdő napok, amikor a múlt század utolsó negyedének szeptembereiben szépen libasorba érkeztek a gyerekek a falu fölötti magányában jobb sorsra váró iskolába. Jöttek Szerdahelyről, Domonkosfáról, Jánosfáról, Gerőházáról... megannyi emberpalánta szépen kimosdatva, fésűlve, ünneplőbe öltöztetve, kemény zsírpapírba takart füzetekkel, Osztrákból, Németből ajándékba kapott színes ceruzákkal az iskolatáskába, ahova még napi elességnek alma, körte, marék szilva és madárlátta kenyér került. Világot váltó kezdő tanítóként meg akartam ismertetni velük Einstein elméletét, okos matematikai képleteket, messzi földrészek állat- és növényvilágát. Közben pedig lassacskán gyerekfortélyal ők tanítottak meg engem hol terem a gesztenye, gomba, áfonya, hol fizetnek többet a schillingért, márkáért, ki kertjében, mikor érik a mogoró, birs, s hogy Domonkosán 70-80 kilós Rákok fürödnek a patakban... Fél év sem telt el, s rádöbbenem, hogy a nagy iskoláimmal, tudományommal térdig sem érek az itteni embereknek. Rátermettségük, életkedvük, örökös küzdelmük, megaláztatásuk előtt fejet hajtottam és máig is tisztelen azokat, akiknek a sors istenasszonyai bölcsőjükbe tették a természet, az embertárs iránti megbecsülést, sajátos furfangot, büszkeséget, szokásokat és főleg a kitartást. Szilárdak, mint a kiégetett agyagedény: inkább összetörnek, mint igazukból engedjenek.

És ez így van helyén. Aki nem ismeri a dombvidéki ember lelkiállapotát, életvitelét, lázongónak minősíti őket. Pedig téved: csak az igazukért, jogaikért küzdenek. Olyan jogokért, ami másoknak legtöbbször az ölébe hullik. Vége az idegen prókátorok érájának, szerencsére és sokak bosszúságára kinevelték a saját szószólóikat, akik az idei őszben is hangjukat hallatják.

Talán az elfogultság vezeti a tollamat, amikor e sorokat papírra vettem, de büszke vagyok mert egykori diákjaim, ma már választásokon induló meglett férfiak, nők világot akarnak változtatni. Egy olyan generáció nőtt fel a hazi, gorickói rögön vagy az iskolákba, aki már erősen kezében tartja faluja irányítását. Megkezdődnek a jelölések és ilyenkor szolgájon példának a jó gazda, aki ki tudja választani tiszta búza közé keveredett konkolyt. Ez legyen a jelölés elve, választásnál, amikor okosan kell mérlegelni ki tud, akar és tesz a közösség, az embertársa javáért.

Kedves Olvasóm, az idei ősz minden szempontból mozgalmas lesz: új (rég) emberekkel választunk a helyi önkormányzatok szerveibe, gyerekekre egy újabb iskolareform vár, az erdő, mező leveti zöld köntösét, majd lassan lehull a megárgult falevél és Gorickó készül egy új ciklusra. És az szép minden gorickói őszben, hogy nem egy örök letűnés, hanem egy új élet kezdetét jelenti. (pte)

KÖZSÉGI ELISMERÉS VÖRÖS TIBORNAK

A Moravske Toplice Község 10-ik ünnepe alkalmából az érdemes polgároknak kiosztották a községi elismeréseket és díjakat. A Fokovcin megtartott díszülésen Vörös Tibor Szerdahelyről, a seloi énekkar és Izidor Camplin Bogojináról vehették át az elismeréseket. Községi díjban Marko in Smilja Nabergojt részesültek. A díjakat és elismeréseket odaítélő bizottság az idén nem osztotta ki a díszokleveleket. A község díszpolgárának címét pedig Ludvik Sočić nyerte el.

Vörös Tibor, a Moravske Toplice Község Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség

elnöke szívén viseli és fáradhatatlanul érdekeit képviseli a határ tövében élő embereknek, mindig és mindenütt segítőkész ha magánszemélyek, egyesületek, iskolák, óvodák nehézségeit kell megoldani. Harcol a határ menti településeken élők jólétéért, s mindent megtesz, hogy ezek a falvak ne haljanak ki, a fiatal generációk pedig ne költözzenek el szülőföldjükről. Vörös Tibor elavulhatatlan érdemeit szerzett, amikor arra törekedett, hogy a határ tövében minőségesebbé váljon az élet és ezért méltó kezekbe jut az elismerés – fogalmazott tömören a bizottság... A Moravske Toplice Község vegyesen lakott

PÁRTOSFALVI KÉTNYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA TANÉVKEZDÉT A STATISZTIKA TÜKRÉBEN

Bár a naptári őszi első verőfényes napjai még mintha az esős nyarat akarták volna pótolni, de szeptember 1-én véget ért a szünet és a pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskola 88 tanulója a központi iskolában valamint a hodosi és domonkosfai alsós tagozatokban 23 pedagógus vezetése alatt megkezdte a betűvetés és más tudományok elsajátítását. Jozica Herman igazgatónő elmondása szerint az idén a kilencéves iskola első osztályát Hodoson 2, Domonkosfán 4 és Pártosfalván is 4 gyerek látogatja. A tanévkezdés újdonsága, hogy a kilencéves kiképzési folyamatban először kezd a negyedik osztály és a követelményeknek megfelelően a tantervüket átrendezték, újonnan bebútorozták.

Következzen néhány statisztikai adat a tanévnyitás kapcsán: a Moravske Toplice Község nemzetiségileg vegyesen lakott falvaiban 41 iskolaköteles gyerek van, ebből Csekefán 3, Szerdahelyen 5, Kisfaluban 2, Pártosfalván 10, Szentlászlón 20 és Berkeházán 1. Aggasztó tény, hogy Kisfaluból és Csekefáról az iskolacsendű egy gyereket sem szolgált az első osztályban, csak Szentlászlóról 1, Szerdahelyről 1 és Pártosfalváról 2 gyerek ült először a padba a központi iskolában.

EMLÉKEZETES KIRÁNDULÁS

Az titok marad, hogy a kecskeméti tanyasi gazda és Vörös Tibor homoki bor mellett tavaly megkötött szerződésének mi vetett véget, de egy biztos, Szerdahely környékén nem honosodtak meg a mangalicák és így a Moravske Toplice-i községből az idén már nyugat felé vették az irányt a magyar kirándulók. Igaz, az augusztusi kétnapos és látványos Bécs-Pozsony-Mosonmagyaróvár-Sopron-Kőszeg-Gorickó

relációt szinte végigcsaladták, de maradtak tartós emlékek. A tavalyi élménybeszámolóktól felbuzdulva az idén már szinte megtelt a busz. A tartalmas úti program még gazdagabb társasági élettel bővül ki, hiszen volt akit a híres császári városnál, a pozsonyi királyi várnál vagy a községi óvárosnál jobban érdekelt a három ország kulinárikája, másokat a buszon folyó móka, amelyről Toncsek „doktor” gondolkodott, még a harmadikak egyszerűen csak jól érezték magukat. Sajnos, a krónikásnak nem jutott fülére, hogy Vörös Tibor az idén kikkel folytatott tárgyalásokat, de lehet, hogy Bécsben ... Mert hát ... Na, de ne fussunk a rúd elébe, jövőre majd elmondjuk...

falvaiban ehhez még sok mindent hozzá-fűzhetnének, mert Vörös Tibor jelen van a társadalmi és politikai élet minden terén, s osztja a földműves sorsot megannyi gorickói paraszttal. A nemzetiségi politikában kifejtett tevékenységét, kompromisszumokat nem kötő magatartását, ha a határmenti falvakban élők sorsáról, kultúrájáról, a nemzetiségi jogok megvalósításáról van szó, nem csak közvetlen környezetében, hanem a muravidéki magyarság körében is egyre többen elismerik. Azon fáradhatatlan közmunkások közé tartozik, aki magánérdekei fölé helyezi a közös célkitűzéseket.

FALUJÁRÁS AZ ÜNNEP KAPCSÁN CSEKEFÁN ÍVÓVÍZZEL AZ ÉLETMINŐSÉGÉRT

A Moravske Toplice Község 10-ik ünnepe alkalmából díszes keretek között adták át rendeltetésének a korszerű falusi vízvezetékét, amely 28 családnak biztosít egészséges ivóvizet a pártosfalvi forrásból. A tervezett 43,5 millió tolar értékű beruházás zömét, 37,9 millió értékben a községi költségvetés fedi, a lakosság hozzájárulása pedig 5,6 millió tolar. Az ünnep kapcsán falujárásra indultunk a dombhátat uraló Csekefára, ahol az őszi széllel gyümölcsillat terjeng, az utcai »hidrán-tok« pedig pirosan hirdetik, hogy a falusi portákig ér a közös hálózat.

A csekefai a vízellátás a községi tervek szerint elsőbbséget élvezett, hiszen az elmúlt egy és fél évtized során a vízhiány az aszályos években égető problémát okozott. Bár a falu mind a 37 lakott házában valami módon, főleg saját vezetékekkel, megoldották ezt a kérdés, mégis jelentős sikernek számít az új beruházás. *Škrilec Géza, a csekefai helyi bizottság elnöke*

Škrilec Géza, a csekefai falubizottság elnöke:
»A vezetékek kiépítése falunkban nagyban javítja az életminőséget, de ez csak egy lépés ahhoz, hogy hosszútávon ide kössük a fiatalokat. A nemzetiségileg vegyesen lakott falvainkban elsősorban nagyobb állami támogatásra volna szükség, hiszen a Moravske Toplice Község eszközei is limitáltak...«

szavai szerint szeptember 3-ával az életminőség növelésének új fejezete kezdődött: – Csak azok tudják, mit jelent a teljes és egészséges ivóvízellátás, akik az aszályos években naponta várták, hogy ciszternákban szállítsák házhoz az élet egyik alapfeltételét biztosító vizet. Falunk térségében szinte minden háznak megvan a saját mély és aránylag jó ivóvizet adó kútja, de sajnos a talajvíz apadásával elviselhetetlenné vált a probléma.

– Ezek szerint most ez a probléma megoldódott.

– Legalább is azon 28 háztartás számára, akik aláírták a szerződést és már tizen-nyolc hónapja törlesztik a havi 10.000 tolláros hozzájárulást. A szerződés alapján háztartásonként 200.000 tolar az önköltség, a többi a községi költségvetésből ered. Ha jól számolok, akkor fél év múlva az utolsó részletet is letörlesztjük. A pártosfalvi forrástól indul a vezetékek Kisfalun át, ahol mi is rácsatlakozunk, és 4,5 kilométeres vonalon érkezik hozzánk a minőséges ivóvíz.

Csekefa évszázados múltjában voltak szép és kevésbé szép napok. Méltó múlttra tekinthet vissza, hiszen már egy XIII. századi dokumentum említést tesz terra Chef vagyis Cseke földjéről, amely minden nagy valószínűséggel a mai falu

térségében létezett, bár több szomszédos magyarországi helység is magáénak tartja. A későbbi adatok és a falukeletkezési tézisek is azt mutatják, hogy nyolc évszázaddal előtte már szervezett település létezett itt. A falu ma is érvényben lévő megnevezésével 1365-ben találkozunk, amikor *Chekefolua* néven említik és az egész középkorban a felsőlendvai Zichy nemesi családhoz tartozó jobbágybirtokként jelölik. Hogy igazán erről e településről esik szó, egy 1366-os évi dokumentum is tanúsítja, miszerint *Chekefalua in dystricu seu valle Lak Sancti Nicolai* avagy *Lak közelében áll, ahol a Szent Miklós templom van*. Lak (későbbi Tótlak) pedig a mai Selo, ahol már a XII. századtól a keresztes vitézek kolostora és temploma állt. Ezek szerint árpádkori településről beszélhetünk és az felsőlendvai uradalom szélén elterülő falu 2008-ban méltóan megünnepelheti fennállásának 800-ik évfordulóját.

Bár a jelen a múltba gyökerezik, a mai 92 lakost számláló falunak a letűnt századok felderítésénél nagyobb gondja megoldani az alapvető, megélhetési problémákat. Amióta megszűnt a pártosfalvi textilüzem, a munkavállalási lehetőség hiányában a lakosság egy része külföldön, a fiatalok pedig Muraszombatban próbálnak elhelyezkedni és naponta ingáznak, mert a falu 4-5 nagyobb őstermelője mellett mások is megművelik a termőföldet, bár az egykor állattartásról híres településen már csak két nagyistálló és két

sertésfarm működik, az egykét szarvasmarhát tartókat pedig egyik kezünk ujjain is megszámolhatjuk. *Škrilec Géza* így értékeli a helyzetet:

– Sajnos, a mezőgazdaságból csak nagy erőfeszítések árán lehet megélni, főleg mert itt mindig is törpebirtokosok éltek, ma pedig bérelhető néhány parcella, ami plussz kiadással jár. Szerencsésebb helyzetben csak ott vannak, ahol a munkavállalás mellett megtermelhetik az élelmiszert. Sajnos a lakosság egy része előregedett és 11 háztartásban már csak 1-2 tagot tartunk nyilván. Gyerekek, beleértve a középiskolásokat is, mintegy húszan vannak, de ha nem nyújtunk nekik megfelelő lehetőségeket, akkor a falu fennmaradása kétséges, hiszen a múlt század derekán még 57 házban éltek, mára negyven százalékkal csökkent ez az arány.

– Melyek azok a lehetőségek, amelyek visszatartó erővel bírnak?

– Elsősorban a munkavállalási lehetőség, beleértve a vállalkozásokat, a sajátos mezőgazdasági termelést, a természeti adottságokra alapozott tevékenységeket, továbbá az infrastruktúra kiépítése. Szükség van a szennyvízcsatornára, de ezt egy kis közösség saját erejéből nem tudja pénzélni, mint sok más sem. Vissza nem térítendő kölcsönök formájában megakadályozhatnánk a határmenti falvak kipusztulását. Bár nagyon örülünk neki, de a vízvezeték kiépítése csak egy lépés a jövő felé.

Csekefa két év múlva megünnepelheti a falu nevének első, nyolcszáz évvel ezelőtti írásos említését. Számos megpróbáltatás során, még a nehéz török időkben, a járványok idején is talpon tudott maradani az egykori Cseke őrsége, s most sem adja fel, hiszen a faluban, ahol magyar és szlovén ajkú katolikusok, evangélikusok és reformátusok élnek, görccsösen próbálnak megkapaszkodni a hazai röghöz, bár ha ma a kenyeret külföldön vagy a közeli városokban keresik meg.

Lovska družina Mlajtinci

OB 60-LETNICI V NOVEM DOMU

Ob rednem delu v lovišču in skrbi za divjad so se lovci LD Mlajtinci zadnjih nekaj let ukvarjali z dvema nadvse pomembnima vprašanjema: ohranitvijo statusa lovske družine in postavitvijo ter ureditvijo lovske koče na Lukačevskem. Na to so opozorili tudi na slovesni prireditvi ob 60. obletnici ustanovitve lovske družine sredi avgusta. Starešina Jože Horvat se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri ureditvi strehe nad glavo, posebej pa solidarnim družinam, ki so z odstopom delov lovišč omogočile nadaljnji obstoj družine.

Novi lovski zakon, ki je začel veljati maja 2004, je namreč kot najmanjšo lovno površino, ki jo ima v upravljanju lovska družina, določil 2000 hektarjev. Teh LD Mlajtinci ni imela več, saj se ji je v preteklih desetletjih zaradi urbanizacije in drugih razlogov lovna površina nenehno zmanjševala. LD Bogojina, LD Dolina, LD Moravci in lovišče Fazan Beltinci so jim solidarno odstopili blizu 260 hektarjev obmejnih delov svojih lovišč, s čimer LD Mlajtinci še naprej izpolnjuje osnovne pogoje za obstoj.

Kako resno in zavzeto znajo prijeti za delo, so člani družine pokazali, ko so se pred štirimi leti lotili ureditve lovske koče na Lukačevskem. Začelo se je leta 2002, ko so od Servisa vozil in kmetijske mehanizacije Ljutomer kupili kontejnerski blok, ga demontirali in postavili na zemljišču v varnem zavetju gozda v neposredni bližini lukačevske obore. Ob koči so postavili še pomožni objekt s sanitarijami in shrambo, uredili vodovod in tlakovali dvorišče ter del dovozne poti. Hvaležni so mojstrom različnih strokov, nekateri so dela opravili brez plačila. Trak pred novim lovskim domom je slovesno prerezal najstarejši član Štefan Sreš.

Zbrane lovce in prijatelje lova sta pozdravila župan Franc Cipot in predsednik Zveze lovskih družin Prekmurja Arpad Kóveš, v kulturnem programu so nastopili lovski rogisti in pevci zbora lovskih družin. (L. S.)

Slovesnost ob 60-letnici je potekala pred novim lovskim domom.

LD Mlajtinci so leta 1946 ustanovili Jože Bedek, Jože in Karel Jug, Karel Kos, arh. Franc Novak in Geza Vukan ter 30. decembra 1946 z Okrajnim ljudskim odborom Murska Sobota podpisali pogodbo o gospodarjenju z loviščem, ki je takrat obsegalo blizu 2500 hektarjev. Leta 1976 je družina imela 28 članov, dvajset let pozneje, leta 1996, 23 članov, v jubilejnem letu 2006 je v družino vključenih 19 lovcev. Lovci z najdaljšim stažem v LD Mlajtinci so: Karel Černjavič in Franc Plej (oba od leta 1961), Jože Špilak (od 1967).

Upravni odbor zdaj vodi starešina Jože Horvat, gospodar je Aleksander Lepoša ml. tajnik Miran Horvat, blagajnik Leon Hegeduš, referenti za posamezna področja pa so: Branko Hari (strelstvo in kinologija), Avgust Klar (inozemski turizem) in Karel Černjavič (ekologija).

Lovska družina Prosenjakovci

60 LET LOVSKE ORGANIZACIJE

Lovska družina Prosenjakovci je avgusta proslavila 60-letnico in s tem obeležila spomin na ustanovni zbor 20. avgusta 1946. Ustanovni člani so bili: Aleksander Kološa, prvi starešina, Karel Koltaj, Julij Sabotin, Koloman Čarni, Zoltan Koltaj in Koloman Pojbič.

V letih pred drugo svetovno vojno so se lovci s tega območja včlanili v Prekmursko lovsko društvo, leta 1936 jih je bilo s prosenjakovskega območja včlanjenih devet.

Leta 1963 se je družina združila z LD Fokovci in danes gospodari s skoraj 5.300 hektarji lovne površine ob državni meji z Madžarsko. Danes sodi med najštevilnejše družine pri nas. V vseh 60 letih obstoja so bili v družino včlanjeni 103 lovci.

V priložnostnem dvojezičnem biltnu je predsednik Ludvik Ritupe zadovoljno ugotovil, da se člani lovske družine zavedajo pomena naravnega okolja in gojitve divjadi. Na ta način so v lovišču ohranili zavidljivo raznolikost divjadi. K temu je pripomogla tudi zakonodaja na področju lova. »V sosednjih državah so lovišča razdrobili, privatizirali. Posledica so izropana lovišča, za katere ni več interesa, ker so ekonomsko nezanimiva,« pravi predsednik. Opozarja še na nekatere posebnosti LD Prosenjakovci: lovci iz različnih krajev so tudi različnih narodnosti in uspeli so vzpostaviti vzorno urejene odnose z lastniki kmetijskih zemljišč. Skrbijo za preprečevanje škode na posevkih, nabavljajo odvračila, vzdržujejo električnega pastirja v k. o. Središče, če pa do škode pride, jo z lastniki sporazumno rešujejo in sproti izplačujejo. »V pomurskem prostoru med lovskimi družinami izplačujemo največji znesek za škodo po divjadi,« ugotavlja predsednik.

Sredstva pridobivajo z lovskim turizmom, ki mu namenjajo velik poudarek. K temu v veliki meri prispeva tudi lega lovišča, pokritost z gozdovi, predvsem pa bogastvo velike divjadi, jelenjadi, srnjadi in divjih prašičev. Zgovorni so podatki: v zadnjih desetih letih so odvzeli 557 komadov jelenjadi, 1288 komadov srnjadi in 428 divjih prašičev (osem divjih prašičev je preseglo težo 100 kg). Izmed druge divjadi je poljski zajec zaščitena zaradi minimalnega staleža, prav tako ne posegajo v naravni stalež fazana, že več kot 30 let je zaščitena tudi jerebica.

Veliko pozornosti posvečajo ekološkim vprašanjem in kinologiji. Izjemne uspehe, zlasti na področju iskanja po krvni sledi, dosega njihov član Jože Šafarič, prejemnik zlatega kinološkega priznanja leta 2002. V letošnjem letu je družina organizirala uporabnostno preizkušnjo v delu po krvni sledi za širše lovsko območje.

Na slovesnosti ob 60-letnici pred lovskim domom, izpolnjenim z nagovori župana Franca Cipota in drugih gostov ter s kulturnim programom, so s ponosom pokazali tudi na obnovljeno hladilnico z letno kuhinjo.

Ludvik Sočič

Golf TRADICIONALNI TURNIR ZA POKAL OBČINE

Občina Moravske Toplice je ob svojem prazniku na igrišču Golf Livada Terme 3000 letos že petič po vrsti pripravila tradicionalni odprti turnir v golfu za pokal občine. V prestižni igri s palico in belimi žogicami, ki jih je potrebno s čim manj udarci spraviti v luknje, se je tokrat pomerilo kar 50 igralcev iz Slovenije, Nemčije, Avstrije in Italije.

Med moškimi brutto je bil najboljši Živko Mlinarič iz Radenec, pri ženskah Marta Šbül iz Černelavec, netto – skupno A pa Alojša Bencik iz Nemčavec (HCP 0-18,0), skupno B (HCP 18,1 +) pa Ivan Gašper. Vsi omenjeni igralci so sicer člani Golf kluba Livada Moravske Toplice. Mlinariču je pripadel prehodni pokal občine. Najboljši igralec iz občine gostiteljice je bil tudi letos Vlado Nemeč iz Moravskih Toplic.

V nagovoru pred podelitvijo priznanj – kristalnih vaz in prehodnega pokala najboljšim je župan Franc Cipot dejal, da je moravskotopliška občina med redkimi lokalnimi skupnostmi, v katerih prirejajo turnir v golfu za pokal občine. Za to je potrebna »prestižna« občina, in moravska je nedvomno takšna. Kot edina na severovzhodu, vse tja do Ptuja, se lahko pohvali z golfskim igriščem. Turnir je bil prestižen tudi zato, ker sta na njem nastopila kar dva Papeža – oče Marijan, direktor Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (SPIZ) Republike Slovenije, in njegov sin Peter, oba sta iz Maribora. Tudi vreme je pripomoglo k temu, da je imenitni turnir potekal v prijetnem vzdušju.

Geza Grabar

Mali nogomet DVAKRAT KMN MLAJTINCI

Ob koncu junija je v Motvarjevcih potekal turnir klubov malega nogometa občine Moravske Toplice. Sodelovalo je vseh 12 ekip klubov malega nogometa iz občine.

Rezultati kvalifikacij:

Mlajtinci : Filovci	2 : 1	Tešanovci : Sebeborci	1 : 0
Motvarjevci : M. Toplice	2 : 2	Čarda : Suhi Vrh	0 : 2
Mlajtinci : Vučja Gomila	3 : 2	Tešanovci : Noršinci	1 : 1
Motvarjevci : Prosenjakovci	1 : 0	Čarda : Ivanci	5 : 0
Filovci : Vučja Gomila	1 : 1	Sebeborci : Noršinci	1 : 0
M. Toplice : Prosenjakovci	2 : 2	Suhi Vrh : Ivanci	5 : 2

Rezultati četrtine finala:

Mlajtinci : Sebeborci	2 : 0	Motvarjevci : Čarda	0 : 2
Vučja Gomila : Tešanovci	2 : 4	M. Toplice : Suhi Vrh	0 : 2

Rezultati polfinala:

Mlajtinci : Čarda	0 : 0 (5 : 4 – po enajstmetrovkah)
Tešanovci : Suhi Vrh	4 : 2

FINALE:

Za 3. in 4. mesto:	
Čarda : Suhi Vrh	0 : 1

Za 1. in 2. mesto:	
Mlajtinci : Tešanovci	4 : 1

Občinski in prehodni pokal turnirja je osvojila ekipa KMN Mlajtinci. Najboljši strelec turnirja je bil igralec KMN Tešanovci Aljoša Donša s 6 goli.

Podeljen je bil tudi pokal za osvojeno 1. mesto v občinski ligi KMN Moravske Toplice za sezono 2005/06, ki ga je prav tako osvojila ekipa KMN Mlajtinci. Najboljši strelec občinske lige KMN Moravske Toplice je igralec KMN Mlajtinci Martin Knavs (41 golov).

Štefan Ferencek, predsednik lige KMN

Kolesarski maraton Terme 3000 PEDALE JE POGANJALO 351 KOLESARJEV

V organizaciji OŠZ Moravske Toplice in družbe Naravni park Terme 3000 je v okviru občinskega praznika tudi letos potekal Kolesarski maraton Terme 3000. Rekreativno kolesarjenje na progah treh različnih dolžin, 49, 31 in 10 kilometrov, na prireditve privablja vedno številnejšo množico ljubiteljev tovrstne rekreacije. To se je potrdilo tudi letos, ko so na štartnem mestu na vhodu v Terme 3000 našli natanko 351 aktivnih udeležencev.

Posebnost kolesarske prireditve, ki je za maratonom Ajda v juniju vsako leto druga v občinskem središču, je v tem, da vse proge potekajo po krajih občine, najdaljša dobesedno po njenih mejah.

Med kolesarji je bil tudi župan Franc Cipot, najstarejši med njimi je bil 77-letni Sigi Schubert iz Sv. Tomaža pri Ormožu, 60-letna Nada Ankele iz Zg. Besnice pa je bila najstarejša udeleženka. Najštevilčnejšo ekipo na prireditvi je spet imela kolesarska sekcija Športnega društva Triglav iz Predanovec z 32 kolesarji.

Na zaključku pred lovskim domom v Moravskih Toplicah, kjer je bil tudi cilj, so izžrebanim kolesarjem-udeležencem maratona podelili številne praktične nagrade. Glavna nagrada je bilo specialno gorsko kolo. (G. G.)

Hokej na travi PRVO SREČANJE Z INDIJCI

Hokejski klub Moravske Toplice se je odzval povabilu najstarejšega hrvaškega hokejskega kluba Concordie, ki je zadnji avgustovski vikend praznoval 100-letnico obstoja. Na svečanosti, ki je potekala pod pokroviteljstvom hrvaške vlade, obiskal pa jo je tudi veleposlanik Indije, so igralci iz naše občine odigrali zgodovinsko tekmo. Prvič so se pomerili s klubom iz dežele hokeja na travi – indijskim New Delhijem. Resda so bili poraženi s 3:0, a so zapustili odličen vtis, saj so bili zlasti v drugem polčasu povsem enakovreden nasprotnik, vendar več od vratnice niso mogli zadeti. Naš klub je v konkurenci 16 klubov iz osmih držav zasedel deveto mesto. Igralci Moravskih Toplic so dobili povabilo za gostovanje v Indiji, indijska hokejska zveza pa jim je pripravljena v celoti pokriti namestitve. (fč)

FOTO: IVAZ ČIRNKO

Igralci Moravskih Toplic in New Delhija (Indija).

Nogomet POMURJE TRETJE

V začetku avgusta je na nogometnih igriščih v Murski Soboti in Lendavi potekal kvalifikacijski turnir nogometne lige prvakinj, na katerem so poleg filovskega ŽNK Pomurja nastopile še belgijske, srbske in estonske prvakinje. Pomurje je ob dveh porazih (0 : 5 proti poznejšim zmagovalkam, belgijski ekipi Rapide, in 2 : 3 proti ekipi Mašinca iz Niša) zabeležilo še visoko zmago (7 : 1) proti prvakinjam Estonije in na svojem krstnem nastopu v evropski konkurenci zasedlo tretje mesto na tem kvalifikacijskem turnirju. Najboljša strelka pri Filovčankah je bila Zverova s štiriimi zadetki. V nadaljnje tekmovalje se je uvrstila belgijska ekipa, s katero so Filovčanke na svojem igrišču odigrale še prijateljsko srečanje in klonile s tesnim rezultatom 1 : 2. (ls)

Prostovoljno gasilsko društvo Tešanovci 110 LET GASILSTVA V TEŠANOVCIH

Trem prostovoljnim gasilskim društvom v občini – Martjancem, Motvarjencem in Moravskim Toplicam, ki so 110. obletnico ustanovitve praznovala v minulih letih – so se letos pridružila tri nova: PGD Prosenjakovci in Sebeborci sta svečanosti ob visokem jubileju pripravili junija, julija so okroglo obletnico proslavili tudi v Tešanovcih. Društvo z več kot 60 gasilci je pripravilo tridnevno praznovanje, ki se je začelo s petkovo slavnostno sejo, podelitvijo značk za dolgoletno in operativno delo v gasilski organizaciji, zahval zaslužnim članom, sponzorjem in drugim zaslužnim posameznikom. Sobota je bila v znamenju gasilskega tekmovanja ob 110-letnici in v spominu rojaku-pokrajinskemu gasilskemu staresini in prvemu prekmurskemu industrialcu Josipu Benku. Tekmovanja se je udeležilo pet ekip, štiri članske in ženska desetina s Hodoša. V konkurenci članskih ekip je zmagala ekipa Sv. Florjana pri Rogški Slatini, sledile so enote Krnec, Tišine in Krplivnika.

Nedeljsko slavlje se je začelo z budnico pihalnega orkestra. Prav tako so položili cvetje pred spomenik Josipa Benka v spominskem parku in venec v spomin na preminule gasilce na pokopališču. Blizu sto gasilcev z več kot desetimi prapori in z godbo na pihala na čelu je z mimohodom od obnovljenega vaško-gasilskega doma z novim pročeljem in stavbnim pohištvom do podružnične šole naznanilo začetek osrednje prireditve na dvorišču šole.

FOTO: ARHIV PGD TEŠANOVCI

Slavnostni mimihod po kraju pred pričetkom osrednje nedeljske slovesnosti.

Zbrane je pozdravil predsednik PGD Tešanovci Geza Grabar, slavnostni govornik, župan Občine Moravske Toplice, domačin Franc Cipot pa ni skrival zadovoljstva nad tradicijo in uspehi, ki jih društvo v tipičnem in že od nekdaj zelo naprednem kmetijskem kraju niza več kot stoletje. Med govorniki so bili tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije (GZS) Ernest Eöry, poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Štefan Jančarič ter škof Evangeličanske cerkve na Slovenskem mag. Geza Erniša, prav tako rojen v Tešanovcih.

Jubilej so s kulturnim programom dopolnili mladi domači gasilci, folklorna skupina KTD Tešanovci, soboški pihalni orkester ter ljudska godca Štefan Zelko in Branko Bauman. Jedro govornega dela je predstavljala obsežna društvena kronika, ki

sta jo prebrali Anja in Miša Cipot. Med mejniki v 110-letni zgodovini sta omenili letnico 1936, ko je Josip Benko društvu daroval prvi prapor. V 60. letih 20. stoletja je bil dokončan vaško-gasilski dom, nabavljena prva motorna brizgalna, dograjeno orodnišče, razvit novi prapor, nameščena električna sirena. Prvo orodno vozilo je v garaže zapeljalo leta 1983, avtociستerna pa v osamosvojitvenem letu 1991. Tudi 80. in 90. leta prejšnjega stoletja so bila tešanovskemu gasilstvu zelo naklonjena, saj se društvo lahko pohvali z organizacijskimi in tekmovalnimi uspehi na državnem nivoju, zlasti v mlajših kategorijah. Proslavi 100. obletnice ustanovitve društva je sledil cikel sedmih društvenih tekmovanj – zadnjih šest v spomin na rojaka Josipa Benka. Pred letošnjim praznovanjem je društvo ob pomoči občine in vaškega odbora vse sile usmerilo v posodobitev doma.

Predsednik Ernest Eöry in član predsedstva GZS Slavko Škerlak sta podelila tudi najvišja državna gasilska priznanja. Odlikovanja GZS so prejeli: Franc Kučan, Branko Bauman, Franc Pozvek in Štefan Kuhar (vsi II. stopnje) ter Franc Vitez, Jože Gutman, Janez Fartelj, Majda Lipič in Geza Grabar (III. stopnje). Plamenice sta izročila članom Martinu Sobočanu (I. stopnje) ter Štefanu Turnerju, Robertu Casarju in Simonu Kojeku (III. stopnje).

Ob tej priložnosti je društvo prejelo bronasto plaketo GZS in zlati znak Civilne zaščite Republike Slovenije. Predsednik in poveljnik Simon Kojek sta podelila še priznanja in spominske plakete za posebne zasluge gasilskim veteranom, ki so takoj po drugi vojni prevzeli in vse do današnji dni nosili glavno breme razvoja in delovanja gasilstva – bodisi kot vodilni posamezniki v društvu ali kot operativni člani.

Posthumno je društvo priznanje za posebne zasluge podelilo Štefanu Peršu, gasilcu I. stopnje, ki je gasilske vrste zapustil maja letos po polnih 63 letih aktivnega delovanja. Priznanje za posebne zasluge so prejeli tudi Geza Kučan (61 let v gasilskih vrstah), Ernest Ferencek, Geza Grabar st. in Geza Rituper (vsi za 56 let).

Ob jubileju je društvo na skoraj sto straneh izdalo spominsko monografijo z opisom zgodovine in delovanja društva ter razvoja kraja skozi čas.

Geza Grabar

Ivanci

ZA GASILSTVO JE VELIKO ZANIMANJA

Med nedavnim zelenjadarskim dnevom v lično obnovljenem vaško-gasilskem domu z visokim stolpom smo naleteli tudi na zanimiv prizor: kratkohlachniki so se navduševali nad štirikolno ročno gasilsko brizgalno tamkajšnjega gasilskega društva. Ivanski gasilci so jo uporabljali do nakupa prve motorne brizgalne v 60. letih prejšnjega stoletja. Z odločitvami, da javnosti na množičnih prireditvah predstavijo tudi staro tehnično dediščino s področja gasilstva, se bodo lahko že v bližnji prihodnosti gasilske vrste v kraju pomladile in dodatno okrepile.

Predsednik ivanskega gasilskega društva Janez Zadravec sicer pravi, da kljub relativni majhnosti kraja – v 75 naseljenih domačijah živi blizu 250 ljudi – s članstvom v gasilskih vrstah nimajo težav, saj premorejo več kot 40 članov. Njihove vrste so se v zadnjih letih pomladile, zato

razmišljajo, da bi v kraju, kjer gasilska tradicija uradno živi že 83 let, ponovno zaživela pionirska desetina. Pred leti je bila mešana pionirska desetina najboljša v občinskem merilu. Prav iz tedanje generacije imajo kar pet mladih gasilcev, ki so v letošnjem zimskem izobraževanju – za

sektor Bogojina je potekalo prav na Ivancih – uspešno opravili tudi tečaj za izprašane gasilce.

Sicer pa na Ivancih vse resneje razmišljajo o nabavi novega orodnega vozila. Nalogo bi radi uresničili do leta 2009.

Geza Grabar

Prostovoljno gasilsko društvo Sebeborci

DRUŠTVENI PRAPOR OB 110-LETNICI GASILSTVA

Veliko gasilsko slavlje ob 110. obletnici ustanovitve društva so sredi junija pripravili v Sebeborcih. Ker niso hoteli ničesar prepustiti naključju in bi radi častitljiv mejnik čimbolj zaznamovali, so priprave na praznovanje stekle že zelo zgodaj. Uspeli so ga združiti z razvitjem novega društvenega prapora, osrednjo prireditev pa so združili tudi s 640. obletnico prve omembe kraja.

Že na petkovi svečani seji je bilo častitljivemu jubileju primerno. Med več kakor 160 članov so razdelili značke za dolgoletno delo v gasilski organizaciji, ob tej priložnosti pa so se spomnili tudi sponzorjev, donatorjev in drugih, ki so darovali za novi prapor, kakor tudi številnih občanov, ki tako ali drugače živijo z gasilci.

Na osrednji nedeljski slovesnosti je predsednik Slavko Škerlak razmišljal o pomenu gasilskih obletnic: to so trenutki, ki nam pokažejo tiste stvari in tista dejanja, ki so v društvu ostala in po katerih presojamo pomen niza dogodkov, dobrih in kakor slabih, in jih prenašamo na naše mlade rodove. »Pomagati bližnjemu v nesreči ali samo pomagati, ker je nekdo pomoči potreben, je bila in je še vedno misel, ki nas spremlja, tako vaščane kot člane PGD skozi vsa obdobja našega življenja in dela v vasi in v društvih, ki delujejo v okviru vasi. Humanitarnost, prijateljstvo, sloga, pridnost in delavnost so bili vedno temeljna vodila in dejavniki uspeha, ki so prispevali, da so se v naši vasi in tako tudi v društvih vedno uresničile še tako zahtevne želje in zastavljene cilji,« je ponosno poudaril Škerlak.

FOTO: Geza GRABAR

Prapor, novi društveni simbol, je predsedniku Slavku Škerlaku in poveljniku Ervinu Vagnerju predal »boter«, župan Franc Cipot.

di. Čeprav so sebeborski gasilci veliko truda in sredstev dolga leta vlagali v nabavo opreme in gradnjo društvenih prostorov, nista bila v nobenem trenutku zanemarjena strokovno izobraževanje članov in skrb za požarno varnost v kraju. Mlajša generacija gasilcev, člani A, že tretje leto uspešno tekmuje v republiški gasilski ligi.

Ob razvitju novega društvenega prapora, ki ga krasi kar 17 spominskih trakov in 130 žebličkov in sta ga blagoslovila rimskokatoliški župnik doc. dr. Karel Bedernjak in evangeličanski duhovnik Evgen Balažic, sta predsednik Gasilske zveze Slovenije (GZS) Ernest Eöry in domači predsednik podelil tudi republiška priznanja. Z odlikovanji III. stopnje so bili nagrajeni Darinka Dervarič, Jože Andrejek, Geza Grof, Janez Fartelj, Ernest Vagner in Ladislav Lutar, z odlikovanjem II. stopnje pa Franc Cifer. Plamenico III. stopnje so prejeli Ernest Horvat in Ludvik Škrilec, II. stopnje Franc Kreft, Vlado Škerlak in Vojko Vučkic ter I. stopnje Ervin Vagner in Drago Dervarič. Podelili so značke za dolgoletno delo v gasilskih vrstah, za 60 let dela v gasilski organizaciji so jih prejeli: Evgen Bencik, Marjeta Vučkic, Geza Marič, Marija Janža, Geza Albert, Franc Slivnjek in Jože Šadl.

Plaketo veterana je prejel Jožef Matis, gasilsko odlikovanje GZS za posebne zasluge pa Slavko Škerlak, sicer tudi član predsedstva GZS in prvi predsednik OGZ Moravske Toplice. V imenu društva je prevzel še bronasto plaketo GZS.

Društvu so javno čestitali in mu izrekli nesporno priznanje na področju njegovega poslanstva predsednik GZS Ernest Eöry, slavnostni govornik Domen Torkar iz Uprave za zaščito in reševanje Republike Slovenije ter župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot. Na račun sebeborskih gasilcev je izrekel številne laskave besede: od tega, da je najbolje organizirano tovrstno društvo v občini z daleč največ člani, do dejstva, da ima za opravljanje svoje dejavnosti največ materialnih dobrin.

Ob častitljivem jubileju je PGD Sebeborci pripravilo tudi priložnostno spominsko razstavo; zgodovino gasilstva in kraja ter življenje v njem pa bodo predstavili v posebni knjigi, ki jo bodo izdali v kratkem.

Geza Grabar

FOTO: Geza GRABAR

Brez njih ne bi bilo obletnice: gasilska veterana, ki iz rok Štefana Kuharja, predsednika OGZ Moravske Toplice, in predsednika GZS Ernesta Eöryja prejmeta republiško priznanje GZS III. stopnje: Jože Andrejek in Geza Grof (od leve).

Iz društvene kronike gasilskega društva – sekretar Jožef Matis je prebral tudi 640-letno kroniko kraja – je razvidno, da je največji razmah gasilstvo v kraju doživelo po drugi svetovni vojni. Leta 1950 je nekaj časa delovalo skupno društvo za kraje Sebeborci, Andrejci, Krnci in Bokračci. Po gradnji prvega gasilskega doma (leta 1955) je leta 1964 motorna brizgalna zamenjala dve ročni, leto zatem pa je bil na Balerovem bregu zgrajen manjši gasilski dom, leta 1966 pa je bil razvit društveni prapor. V 70. letih prejšnjega so v društvu dobili še zmogljivejšo motorno brizgalno, električno sireno in zgradili gasilske garaže. Velika solidarnost krajanov do gasilskega društva se je pokazala tudi ob nakupu prvega orodnega vozila TAM. Gasilstvo v kraju je beležilo nove uspehe tudi pod vodstvom sedanjega predsednika. Leta 1997 je bila kupljena avtociстerna in prav zaradi nje opravljena preureditev garaž z nadgradnjo. Leta 2004 so dotrajano orodno vozilo zamenjali z nakupom orodja za reševanje ob nesrečah v cestnem prometu in vozilo za prevoz lju-

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE V LETU 2006

OKTOBER – DECEMBER 2006, pripravlja TIC MORAVSKE TOPLICE

PRIREDITEV	DATUM	ORGANIZATOR	KRAJ	INFO
Ličkanje koruze	23.9.2006	Pevsko društvo Selo	SELO	Oskar Makari, Selo 32b 031 329 758
Fokovski piknik	24.9.2006	PGD Fokovci	Fokovci	Stanislav Gorčan 031 861 991 pgdfokovci@volja.net
Društvena trgatev v vinogradu Vitis Vitae	28.10.2006 ob 11.00 uri	Društvo GAJ	Filovci – gorice GAJ	Jože Gutman 02/547 12 48
Projekcija-potopis	30.10.2006	KUD Bogojina	Bogojina	kud.bogojina@siol.com
Martinov pohod	11.11.2006	TIC Moravske Toplice, Občinska športna zveza	Martjanci, Moravci, Suhi Vrh	TIC Moravske Toplice 02/538 15 20 Branko Recek 041 389 905
Krst mošta	11.11.2006 ob 17.00 uri	VSD Filovci	Pri g. Malačiču v goricah	Alojz Berden 041 733 946
Martinova nedelja v Gaju	12.11.2006 ob 14.00 uri	Društvo GAJ	Gaj	Jože Gutman 02/547 12 48
Lüpanje bučnega semena	18.11.2006	KUD Avgust Gašparič	Vučja Gomila	Stojan Horvat 02/547 10 84
Gledališka predstava (gostovanje)	19.11.2006	KUD Bogojina	Bogojina	kud.bogojina@siol.com
Adventni sejem v Moravskih Toplicah	25.11.2006	TIC Moravske Toplice pred evang. cerkvijo	Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice 02/538 15 20
Božično novoletni turnir v streljanju z zračno puško	december	OŠZ Moravske Toplice	Sebeborci	Branko Recek 041 389 905
Miklavžev večer	1.12.2006	Vrtci občine Mor. Toplice VVE Filovci	Kulturna dvorana Filovci	Marija Ivanič Vrtec Filovci 02/547 12 00
Veseli december	2.12.2006	Vrtci občine Moravske Toplice VVE M. Toplice	Moravske Toplice evangelikanska cerkev	Danica Horvat Levstikova 11, M. Toplice 02/538 14 70
Božično-adventni sejem	2.12.2006	TD Martin Študijski krožek	Martjanci središče vasi	Suzana S. Kodila 02/548 11 22
Literarna prireditev	december 2006	Vrtci občine Mor. Toplice VVE Bogojina		Danica Horvat Levstikova 11, M. Toplice 02/538 14 70
Igrica za otroke	december 2006	Vrtci občine Moravske Toplice VVE Martjanci	hotel VIVAT Moravske Toplice	Danica Horvat 02/538 14 70 02/548 14 34

Čebelarstvo društvo Prosenjakovci

PRAPOR OB 40-LETNICI DRUŠTVA

Štiri desetletja uspešnega delovanja, ki bi ga lahko mirno poimenovali kar poslanstvo skrbi za naravo in ravnesje v njej, so člani Čebelarskega društva Prosenjakovci – 17 jih je in čebelarijo s 670 čebeljimi družinami – počastili z zgodovinskim mejnikom: na priložnostni svečanosti so razvili prvi društveni prapor. Tako so se uvrstili ob bok redkih pomurskih in slovenskih društev, ki se lahko pohvalijo s tem društvenim simbolom. Dogodek, ki je minil v znamenju spoštovanja do začetega in doslej ustvarjenega ter kot spodbuda tistim, ki bodo nadaljevali delo ljudi več generacij, so na prireditvi pred Kozicovim čebelnjakom v Ivanjševcih dostojno počastili.

Temu primeren je bil tudi obisk – omenjamo troje imen: Emila Pankera iz Kančevca, Ernesta Eöryja iz Murske Sobote in Aleksandra Kološo iz Pordašinec. Vsi trije so namreč ustanovni člani društva, ki se je sprva imenovalo »čebelarska družina«.

Kulturni program so pripravili učenci OŠ Fokovci, po prebrani društveni kroniki in pozdravih številnih visokih gostov so najzaslužnejšim članom podelili društvena pri-

znanja za dolgoletno delo in državna priznanja Antona Janše. Prejeli so jih: Simon Kozic, Franc Škrilec, Patrik Letina (III. stopnje) ter Emil Novak, Marjan Srejš, Štefan Grabar in Alojz Rajnar (II. stopnje). Že med letom pa je najvišje čebelarsko priznanje Antona Janše prejel Ernest Eöry. Čebelarska zveza društev Pomurja (ČZDP) je z bronastim priznanjem Petra Dajnka odlikovala še čebelarski krožek na OŠ Fokovi.

Prapor sta razvila njegova botra, župan Franc Cipot in predsednik ČZDP dr. Stanko Kapun. Krasi ga deset spominskih trakov in 53 zlatih žebličkov. Blagoslovlja sta ga predstavnika katoliške in evangeličanske verske skupnosti.

Da bi kar največ gradiva iztrgali pozabi in ustno izročilo ohranili v pisni obliki za kasnejše rodove, je društvo izdalo tudi spominski bilten. Gradivo zanj je zbral in uredil prizadevni predsednik Koloman Kozic. (G. G.)

Na 5. strani Lipnice poročamo, da smo v okviru prireditev 10. občinskega praznika predstavili knjigo Josip Benko, zbornik z referati lanskega simpozija v Tešanovcih. Objavljamo krajši odlomek iz prispevka zgodovinarke Metke Fujs o razmerah ob koncu druge svetovne vojne, ki so bile usodne tudi za Josipa Benka.

JOSIP BENKO IN DRUŽBENOPOLITIČNE RAZMERE OB KONCU VOJNE (odlomek)

Zaplembe, ki jih je izreklo vojaško sodišče

V Sloveniji so od sprejetja Odloka o postavitvi brigadnih in odrednih vojaških sodišč 5. avgusta 1943¹ delovala vojaška sodišča, ki so že med vojno izrekala zaplembe sovražnikovega premoženja. Temu je sledilo nekaj predpisov, ki so urejali vojaško sodstvo, dokler ni pričela 1. septembra 1944 tudi v Sloveniji veljati Uredba Vrhovnega štaba NOV in POJ o vojaških sodiščih, sprejeta 24. maja 1944. Na osnovi te uredbe je pričelo kmalu po osvoboditvi, po prihodu delegacije SNOS aprila 1945, v Murski Soboti delovati Vojaško sodišče za Prekmurje in Štajersko ali Vojaško sodišče prekmurskega vojnega področja. Naloge tožilca je opravljal Roman Pezdir, obravnave pa so potekale v soboškem gradu in so bile javne. Prvo sodbo: smrt s streljanjem, izgubo državljanskih časti in zaplembo premoženja je izreklo 24. aprila 1945 Petru Tothu iz Genterovec.² 26. aprila je potekala javna razprava proti sodniku Ladislavu Džubanu in poštnemu uradniku Nikolaju Puhanu, ki sta bila obsojena na nekaj let prisilnega dela in izgubo državljanskih časti.³ 30. aprila je bil obsojen na smrt Jožef Titan, učitelj iz Kupšinec.⁴ Sodne razprave so bile bučne v vzdušju nedavne osvoboditve, potekale so v prepričanju, da izdajalci prejema pravične kazni. Sojenja so spremljale številne parole kot: »Noben madež ne sme kaliti novega življenja, ki je prišlo v Prekmurje« ali »Kazen je jamstvo, da se ne bo več ponovilo leto 1941 z vsemi svojimi strahotami, jamstvo za svoboden razvoj slovenskega naroda na slovenski zemlji.«⁵ 1. maja sta se pred vojaškim sodiščem zaradi mučenja jetnikov v soboškem zaporu in izdaje zagovarjala Ludvik Kerčmar in Oskar Franko. Oba sta bila obsojena na smrt s streljanjem, na izgubo državljanskih pravic in zaplembo imovine. Smrtna kazen je bila izvršena 4. maja 1945 za soboškim pokopališčem, kjer so se tudi sicer izvajale vse obsodbe s streljanjem.⁶ Sredi maja se je pričela javna razprava proti tovarnarju Josipu Benku, ravnatelju Prekmurske banke Jožefu Lipiču in še štirim obtoženim.⁷ Največ zanimanja je sprožil proces proti Benku⁸ in Lipiču, ki ju je sodišče 1. junija 1945 obsodilo na 12 oz. 6 let težke ječe, na trajno izgubo državljanskih pravic in na zaplembo celotnega premoženja. Sodbo je 12. junija kot drugostopenjsko sodišče – ki so mu morale biti predložene vse obsodbe na težko zaporno in smrtno kazen – obravnavalo Višje vojaško sodišče za Slovenijo, ki je sodbo spremenilo in obema izreklo smrtno kazen z ustrelnostjo in seveda potrdilo zaplembo celotnega premoženja. Ustreljena sta bila za soboškim pokopališčem 15. junija 1945.⁹ V času, ko je še potekal postopek proti omenjenima, je prvostopenjsko vojaško sodišče v Murski Soboti obsodilo na smrt še Ludvika Kerčmarja in Oskarja Franka.¹⁰

6. junija 1945 je pričelo delovati Vojaško sodišče mariborskega vojnega področja s sedežem v Mariboru, javne razprave proti obtožencem iz Prekmurja pa so še naprej potekale v Murski Soboti. Predsednik sodišča je postal poročnik Rudolf Borovič, tajnik Franc Kutin, tožilec pa Franc Bajc. S svojimi prvimi razpravami je v novi organizaciji in tej sestavi pričelo 25. junija 1945 in že prvi dan tudi izreklo eno smrtno kazen s streljanjem.¹¹ V odsotnosti je bil obsojen na smrt in zaplembo celotnega premoženja tudi predvojni in medvojni soboški župan in poslanec v madžarskem parlamentu Ferdinand Hartner, ki ga je obtožnica bremenila veleizdaje, nasilnih mobilizacij, internacij in deportacij. Kot lastnik Prekmurske banke ter številnih nepremič-

nin je veljal tudi za enega najbogatejših Prekmurcev. 29. junija 1945 so bili obsojeni na smrt z obešanjem Jožef Kerčmar, Josip Turk in Ladislav Strokai ter na smrt s streljanjem Ivan Peterka in Ivan Poredoš.¹² Kazen je bila izvršena 23. julija 1945 na soboškem grajskem dvorišču oz. na pokopališču.¹³

Vojaška sodišča so v organizaciji prvostopenjskih zalednih vojaških sodišč in drugostopenjskega Višjega vojaškega sodišča za Slovenijo oz. od 25. junija 1945 Vojaškega sodišča IV. vojne oblasti prenehala delovati konec avgusta 1945. Takrat je prenehala veljati tudi že omenjena Uredba Vrhovnega štaba NOV in POJ o vojaških sodiščih iz leta 1944, po kateri so sodišča do tedaj sodila za kazniva dejanja, ki so se nanašala na vojne zločince oz. t.i. narodne sovražnike. Od 1. septembra 1945 so civilistom po Zakonu o kaznivih dejanjih zoper narod in državo lahko sodila le redna civilna sodišča, vojaška sodišča pa le izjemoma.

Natančnega podatka, koliko premoženja je bilo zaplenjenega s sodbami vojaškega sodišča v Murski Soboti, ni. Glede na obtožene osebe pa je jasno, da je prav vojaško sodišče, poleg tistega premoženja, ki je bilo zaplenjeno pripadnikom nemške narodnosti po Odloku AVNOJ, po količini zaplenilo največ premoženja. Premoženje Josipa Benka in Ferdinanda Hartnerja je predstavljalo skupaj večji zaplenjeni zalogaj nove države v Prekmurju. Kako različni kriteriji so veljali pri obsodbah, kjer je bil pomemben le končni cilj, pa kažeta tudi obe obtožnici. Medtem ko je bil namreč Hartner zvesti sodelavec ali celo predstavnik madžarske okupacijske uprave v Prekmurju, je sodba proti Benku temeljila na neki nedokazani posredni izdaji oz. izjavi, ki se je že takrat zdela neverjetna. Da je vojaško sodišče lahko zaplenilo imetje industrijskih podjetij, denarnih zavodov in veleposeti, temelji na dejstvu, da je razsojalo tako v primerih kolaboracije pred vojno (članstvo v Kulturbundu) in med njo kot v primerih gospodarskega sodelovanja z okupatorjem v času vojn, kar je v bistvu pomenilo, da so lahko zaplenili vsako podjetje, ki je med vojno obratovalo.

Metka Fujs

OPOMBE

¹ Dokumenti o razvoju ljudske oblasti v Sloveniji, zbral in uredil dr. Makso Šnuderl, Ljubljana 1949, dok. št. 60, 73.

² Novi čas, Kaznovanje vojnih zločincev, 25. 4. 1945/7.

³ Novi čas, Vojaško sodišče sodi sovražnike slovenskega naroda, 29. 4. 1945/10.

⁴ Novi čas, Izdajalca Titana je zadela pravična kazen, 2. 5. 1945/12.

⁵ Novi čas, 2. 5. 1945/12, 5. 5. 1945/14.

⁶ Novi čas, Izdajalci pred sodiščem, 5. 5. 1945/14.

⁷ Novi čas, Javne sodne razprave, 8. 5. 1945/16.

⁸ PAM, fond Okrajno sodišče Murska Sobota, zaplenjeni spisi, 8/45, 47/45.

⁹ Prav tam.; Vestnik (mariborski), Veleizdajalca Benko in Lipič obsojena na smrt, 21. 6. 1945/13; Slovenski poročevalec, Narodni izdajalci prejema zasluzeno kazen, 19. 6. 1945/51.

¹⁰ Slovenski poročevalec, Še dva vojna zločince obsojena na smrt, 11. 6. 1945/44.

¹¹ Vestnik (mariborski), Narodni zločinci prejema kazen, 28. 6. 1945/16.

¹² Vestnik (mariborski), Prekmursko ljudstvo je obsodilo veleizdajalce in fašistične sluga, 5. 7. 1945/19.

¹³ Vestnik (mariborski), Javne justifikacije prekmurskih veleizdajalcev, 28. 7. 1945/29.

Pri Kozicovih v Ivanjševcih MLATITEV PO STAREM

Začelo se je spontano, kot se pravzaprav začenja veliko stvari na skrajnem vzhodnem Goričkem. Gospodar Koloman, ki ga v teh za življenje v prvi vrsti zaradi odročnosti in neokrnjene narave privlačnih krajih kličejo Kalmi, je na zelenici za hišo postavil stoletno leseno mlatilnico, povabil prijatelje in obudil spomin na mlatitev na stari način. Zlasti mladim pa pokazal, kakšna je bila pot do kruha nekoč.

Rž, po domače »žito«, so Kozicovi ročno poželi, zvezali v 210 snopov in jih zložili v deset »križev«. Žetvena ekipa v sestavi Kalmi, njegova žena Vida, sinova Zoran in Simona ter bodoči snahi Jožica in Valentina se je proti koncu že uigrala. Ko je bilo najlepše, so morali končati.

Podobno je bilo pri mlatitvi. Čeprav je mašinski prah, ki se je dvigal iz mlatilnice in zajel njeno zajetno okolico, neznosno »grizel« po preznojenih telesih, je bil lep občutek po letu 1989 ponovno zagnati mlatilnico. Stoletno mlatilnico je poganjal legendarni ruski »vladimirec« iz leta 1974. Še bolj pa podoživljati občutja ljudi, ki so od obdobja med dvema vojnoma do pojava kombajnov v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja sestavljali mlatitvene ekipe. 21 jih je pri »mašinu« menda moralo biti. Pri Kozicovih se jih je zbralo nekaj manj, kar pa ni bilo pomembno, saj delo ni v ničemer trpelo. Na mlatilnici je bil Kalmi sam, »polagač snopja« je bil Branko Kianec iz Sela, za vreče zrnja pri mlatilnici je skrbel »žakoš« Emil Horvat iz Sela, Stanko Malačič iz Ratkovec, Jože Talian iz Sela, Dejan Albert iz Ivanjševca ter domača sinova pa so skrbeli za odnašanje plev, slame. Slame niso zlagali v »oslico«, pač pa jo je Ernest Kučan iz Berkovec sproti zbaliral.

FOTO: GEZA GRABAR

Tudi kulinarika, za kar so poskrbele njihove žene in spremeljvalke, je bila tipično mlatitvena s poudarkom na izvrstnih makovih, orehovitih in drugih poticah iz kvasenega testa, prekajenem mesu, kisanih kumaricah in drugi zelenjavi ter domačem kruhu. Vino, ki ga je v teh krajih v izobilju, pa je nadomestilo nekoč nepogrešljivi jabolčnik.

Geza Grabar

Hokejski klub Moravske Toplice v teh dneh vpisuje nove člane. Dekleta in dečki v starosti od 8 let naprej so vabljeni, da se nam pridružijo. Vabljeni tudi srednješolke in srednješolci. Več informacij na GSM 041 610 745 (J. Črnko).

Bogojina

ENAJST EKIP IZ OBČINE NA 11. VAŠKIH IGRAH

Enajst ekip iz občine in gostje iz Števanovca v Porabju (po zagotovitvi organizatorjev skupaj 385 tekmovalcev) je sodelovalo na 11. občinskih vaških igrah v Bogojini v začetku avgusta. Spet se je pokazalo, da se lahko celodnevno druženje razvije v prijetno in zabavno doživetje. Vsaj v tistih dveh urah, ki sem ju preživel na tekmovališču ob nogometnem igrišču, se mi je zdelo, da se kakšnih 400 ljudi prijetno zabava in uživa ob navijanju za »svoje«. Po tradicionalnem scenariju so se pomerili v osmih igrah in igri presenečenja.

Če kdaj tovrstna srečanja vasi naše občine poimenujemo tudi »kmečke igre«, se to zgodi predvsem zaradi iger, ki se navezujejo na tradicionalna kmečka dela (sestavljanje starega kmečkega voza, luščenje koruze in žaganje drv), v treh igrah (živa samokolnica, skakanje v vreči in hodulje) prideta do izraza telesna pripravljenost in spretnost, slednja je bila ob naklonjenosti sreče odločujoča tudi pri reševanju jabolk iz vode, uspeh pri vlečenju vrvi je ponavadi domena dobro orkestriranih vaških težkokategornikov, pri sestavljanju igre presenečenja pa je na preizkušnji

FOTO: LUDVIK SOČIČ

Hitrostno-spretnostna hoja s hoduljami.

tudi domišljija prirediteljev. V Bogojini so polnili steklenico z vodo, ki so jo tekmovalci v kozarcih na glavi prenašali na drugo stran tekmovališča.

Na vrhu razpredelnice nič novega v primerjavi z letom 2005. Spet so ga osvojili Krnci s 95 točkami (dve zmagi: v sestavljanju voza in luščenju koruze, drugo mesto so zasedli v treh igrah: pri reševanju jabolk, v živi samokolnici in hoduljah). Poleg odlične organizacije so domačini prikazali tudi dobro tekmovalno formo – z 91 točkami so zasedli drugo mesto (prva mesta v kar štirih igrah: reševanje jabolk, živa samokolnica, skakanje v vreči in igri presenečenja, vendar so v nekaterih igrah zabeležili skromnejše uvrstitve). Z 89 točkami so bili tretji Andrejci (zmagi v žaganju drv), kolikor jih je osvojila tudi Vučja Gomila, vendar brez zmage v posamični igri. Na petem mestu so pristali Martjanci (79 točk).

Naštejmo še preostale sodelujoče ekipe: Ivanci (77 točk) Prosenjakovci (56), Ivanovci (56), Tešanovci (55), Ratkovci (50), Fokovci (47) in Števanovci, ki so zbrali 34 točk.

Hkrati je na tekmovalnem prostoru potekalo tudi pomursko tekmovalstvo sekačev.

Ludvik Sočič

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Štefan Ferencek, Franc Gomboc, Jože Gutman, Nada Lutarič (predsednica), Tibor Vörös, Emil Vučkič, Jože Vugrinec • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Ella Pivar (področje madžarske narodnosti), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – september 2006 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni napredaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02 / 538 15 00 – faks: 02 / 538 15 02, E-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si